

CROATIAN FRANCISCAN
HERALD

Vol 36 / Issue 3 / October 2021

HRVATSKI FRANJEVAČKI
VJESNIK

Sveti Franjo na La Verni

ST. FRANCIS ON LAVERNA

**Životna priča: Obitelj Pavić
Od Duvna do Amerike**

**OBLJETNICA: 115 godina hrvatske
Velike Gospe u Chicagu**

**GOSPIN MJESEC LISTOPAD:
Kakvo je bilo Gospino pamćenje?**

Tema broja | *Theme of this issue*

SVETI FRANJO 21. STOLJEĆA

St. Francis for 21. century..

3. Str.
UVODNIK

4-5. str
FRANJEVAČKA ZAJEDNICA VIJESTI

6. Str.
TEMA BROJA/THEME OF THIS ISSUE
Sv. Franjo 21. stoljeća
St. Francis for 21st Century

10. Str.
SUSRET S RASPETIM

12. Str.
Blaženi Oton iz Pule

14. Str.
115 GODINA VELIKE GOSPE U CHICAGU
115 YEARS OF VELIKA GOSPA IN CHICAGO

16. Str.
AKTUALNO / CURRENT TOPICS
Međugorska obljetnica/ Medjugorje Anniversary

18. Str.
AKTUALNO / CURRENT TOPICS
Gospin mjesec listopad / Our Lady's month of October

20. Str.
50 GODINA REDOVNIŠTVA
50TH ANNIVERSARY OF RELIGIOUS LIFE

22. Str.
ŽIVOTNA PRIČA / MY LIFE STORY
Obitelj Pavić / Pavić Family

28. Str.
IZ ŽUPNIH ZAJEDNICA
FROM OUR PARISH COMMUNITIES
Sv. Jeronim/St. Jerome - Chicago
Srce Isusovo/Sacred Heart - Chicago
Sv. Ćiril i Metod/St. Cyril and Methodius - New York
Bl. A. Stepinac / Bl. A. Stepinac - Chicago
Srce Isusovo/Sacred Heart - Milwaukee
Sv. Josip/St. Joseph - St. Louis
Sv. Nikola Tavelić/St. Nicholas Tavelic - Montreal
Kraljica mira/Queen of Peace - Norval

40. Str.
JEZIK NAŠ SVAGDAŠNJI

41. Str.
IN MEMORIAM: MONS. HENRYK HOSER

46. Str.
Završna misao / A thought for the end...

Mi, franjevci kustodije sv. Obitelji,
pozvani smo od Gospodina
na življenje svoga kršćanskog poziva
u franjevačkom bratstvu,
jednostavnosti i duhu molitve.
Svoju franjevačku karizmu
živimo s hrvatskim iseljenicima,
njihovim potomcima i svima drugima,
s kojima smo povezani po velikodušnosti Božjoj.

To činimo, na poseban način,
župnim pastoralom, tiskanom riječi,
odgojnim programima, evangelizacijom
i drugim oblicima služenja
koji su u skladu s našim pozivom.
Hodočastimo s drugima
prema vječnoj domovini,
u kojoj će u potpunosti biti
uspostavljeno Božje kraljevstvo.

Posjetite nas na:

www.crofranciscans.com

www.dijaspora.hr

IMPRESSUM

Franjevački Vjesnik / Franciscan Herald

Službeni list Hrvatskih franjevaca u Americi i Kanadi / Official newsletter of Croatian Franciscans in North America

Uredničko vijeće / Editorial board:
fra Jozo Grbeš (kustos) fra Marko Puljic (Norval), fra Lawrence Frankovich (West Allis), fra Stipe Renić (Montreal), fra Antonio Musa (Chicago)

Redakcija: fra Slavko Anđelić
Prijevodi na engleski: Duško Čondić
Uređuje: fra Antonio Musa
Odgovara: fra Jozo Grbeš

Adresa uredništva / Address
4848 S Ellis Ave
Chicago, IL, 60615
United States of America

Naslovnica: Sara Bertoni, Assisi (Unsplash)
Godina 36 / broj 3 / Listopad 2021

RIJEČ KUSTOSA / A MESSAGE FROM OUR CUSTOS

Piše: fra Jozo Grbeš, ofm

Izdvajamo

Dear Readers!

Dragi čitatelji!

Malobrojni ljudi koji obilježavaju naš svijet trajnije od vlastitog životnog vijeka. Mi spominjemo razne osobe povijesti koje ostaju u memoriji svijeta, ali Franjo iz Asiza ostaje jedinstven.

Polazi u susret Gospodinu tražeći ga. Otkriva u sebi snagu Božju. Hvata ga sveti nemir traženja. On je traženje učinio poželjnim i putovanje smislom. Od ambicioznog trgovčeva sina, plemića, bogataša, čovjeka slave koji je trebao naslijediti posao i bogatstvo svoga oca Pietra, Franjo ostavlja sve i polazi u svijet svjedočiti ljubav koja nije ljubljena, ljubav koja nije sebična, ljubav koja o sebi ne govori, nego sobom govori. Franjin susret sa sobom, s Kristom promijenio mu je život.

Ovo naše jesensko izdanje Vjesnika posvećujemo upravo njemu, svecu običnosti koji je pronašao Krista i onda mijenjao svijet. I na nama je ista zadaća i misija: sreći Krista i mijenjati svijet.

Neka njegov život bude i naša inspiracija. Hvala Vam što s nama dijelite put.

There are few people who mark our world more permanently than their own lifespan. We often mention various persons in history who leave their mark on the world, but, St. Francis of Assisi remains unique.

He seeks the Lord and meets him. He finds God's strength within himself. He is seized by the holy restlessness of searching. He makes the search desirable and the journey meaningful. From an ambitious merchant's son, a nobleman, a rich man, a man of glory who was to inherit the business and wealth of his father Pietro, he leaves everything behind and goes out into the world to witness the love that is not loved, love that is not selfish, love that does not seek for itself.

Francis' coming to himself by encountering Christ is what changed his life. We dedicate this autumn edition of Herald to him, the saint of ordinary life who found Christ and then changed the world. We have the same task and mission; to meet Christ and change the world.

May the life of St. Francis be an inspiration to us as well. Thank you for sharing your journey with us.

U samo 5 koraka dojavite nam tko je preminuo u hrvatskoj dijaspori

Besplatno je i brzo!

Doviđenja, a ne zbogom

IZABRANA NOVA UPRAVA I GENERALNI MINISTAR FRANJEVAČKOGA REDA

Franciscan Order elected new general minister and new board

Na Generalnom kapitolu Franjevačkog Reda održanom u Rimu od 3.-18. srpnja, 2021. izabran je novi general Franjevačkog Reda i nova generalna uprava. Talijanski franjevac fra Massimo Fusarelli novi je nasljednik sv. Franje. Generalni vikar Reda i zamjenik generalnog ministra je čileanski franjevac fra Isauro Covili.

Novu upravu čine: za Afriku – fra Victor Luis Quematcha (Provincija sv. Antuna – Italija); za Aziju/Oceaniju – fra John Wong (Kustodija Singapura, Malezije i Bruneja); za Anglofonsku regiju – fra Jimmy Zammit (Sv. Pavao Apostol – Malta); za Ibersku reg./Italiju/Albaniju – fra Cesare Vaiani (Provincija sv. Antuna – sjeverna Italija); za Slavensku regiju – fra Konrad Grzegorz Cholewa (Provincija Bezgrješnog začecje Blažene Djevice Marije – Krakov); za Srednju Europu – fra Albert Schmucki (Kustodija Švicarske); za Latinsku Ameriku 1 – fra Joaquin Echeverry (Franjevačka provincija Santa Fe – Kolumbija); za Latinsku Ameriku 2 – fra César Kulkamp (Provincija Bezgrješnog začecje Blažene Djevice Marije – Brazilija). Braću koja će u sljedećih 6 godina voditi Franjevački Red preporučamo u vaše molitve. (Herald)

Last Summer the Franciscan provincial ministers from all over the world gathered in Rome from July 3-18 to elect the new general minister and the new board of the Franciscan Order. The new general minister is Italian Franciscan Br. Massimo Fusarelli and the new vicar of the Order is Franciscan priest from Chile Br. Isauro Covili.

The new board of the Order was also elected. The new Definitors elected are: – Cesare Vaiani for the European conference that primarily uses Italian for its language; – Konrad Grzegorz Cholewa to represent the Provinces that speak a Slavic language; – Jimmy Zammit for the English Speaking Conference, which includes all the Provinces of the U.S., Canada, England, Ireland, Malta and Lithuania; – John Wong for the Provinces of Asia-Oceania; – Victor Luis Quematcha for the African Conference; – Albert Schmucki for the German-speaking group; – Two friars were elected for the South American Conference, which includes Mexico to Argentina. They are Joaquin Echeverry and César Kulkamp. We kindly ask you to keep these our brother in your prayers as they start the important service to the Church and to the Franciscan Order in the world. (Herald)

IMENOVAN GENERALNI VIZITATOR HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE

Bosanski franjevac fra Miro Relota imenovan je generalnim vizitatorom Hercegovačke franjevačke provincije. Generalni vizitator izravni je predstavnik generalnog ministra Franjevačkog reda te kao takav ima obvezu obići svu braću iz zadane mu provincije na mjestima gdje rade te podnijeti izvještaj o njihovome radu generalu u Rimu. I u našim zajednicama ovdje u Sjevernoj Americi iščekujemo fra Mirin posjet. Na koncu svoje godine vizitacija fra Miro će predsjedati provincijskim kapitulom koji će na proljeće biti održan u Mostaru, kada će biti izabran novi provincijal i nova uprava naše Provincije.

DOBRODOŠLICA FRA VINKU

U našu franjevačku zajednicu u Chicago ovoga je ljeta stigao fra Vinko Baćak, bogoslov Hercegovačke franjevačke provincije koji će teološki studij nastaviti u Chicagu na školi Catholic Theological Union, gdje već sada studiraju dvojica naših bogoslova: fra Slaven Tomić i fra Slavko Anđelić.

Fra Vinko je rodom iz Tomislavgrada. Rođen je 1997., a u Franjevački Red je stupio u Mostaru 2017. godine. Nakon završene godine novicaja na Humcu nastavio je svoju formaciju na Katoličkom Bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je završio 3 godine filozofsko-teološkog studija. Radujemo se da je fra Vinko s nama i da se naša mladost u Chicagu i na ovome kontinentu obnavlja. (Herald)

WELCOME BR. VINKO

We wish to extend a warm welcome to our new Croatian Franciscan seminarian Br. Vinko Baćak who joined our Chicago friary this summer. Br. Vinko will be attending Catholic Theological Union together with other seminarians. We are blessed to have these young men among us. Keep them in your prayers.

DOŽIVOTNI ZAVJETI MLADIH FRATARARA

U subotu, 4. rujna na vanjskome oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju šestorica mladih franjevaca položili su svoje doživotne zavjete u Franjevačkom Redu. U ruke o. provincijala fra Miljenka Šteke, svoje zavjete su položili: Fra Ivan Crnogorac (župa Bezgrešnog Začeca BDM – Posušje), Fra Fran Ćorić (župa sv. Ante Padovanskog – Humac), Fra Marko Galić (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg), Fra Marin Mikulić (župa sv. Petra i Pavla – Kočerin), Fra Ivan Slišković (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg), Fra Slaven Tomić (župa sv. Ante Padovanskog – Humac). Čestitamo svoj šestorici i radujemo se njima, a na osobit način s fra Slavenom koji živi i studira pri našem samostanu u Chicagu. (Herald)

On Saturday, September 4 6 young Franciscans professed their final-solemn vows in the Franciscan Order. During the mass that was celebrated by Fr. Miljenko Šteko, provincial minister, in Međugorje, these our brothers gave themselves entirely to Jesus through the vows of chastity, poverty and obedience. Their names are: Br. Ivan Crnogorac, Br. Fran Ćorić, Br. Marko Galić, Br. Marin Mikulić, Br. Ivan Slišković and Br. Slaven Tomić. Congratulations to all of them, and especially to Br. Slaven who belongs to our St. Anthony's Friary in Chicago where he is doing his studies. God bless them all! (Herald)

SVETI FRANJO 21. STOLJEĆA

ŠTO KRŠĆANI DANAS MOGU NAUČITI OD SIROMAŠNOG SVECA?

PIŠE: s. Matija Pačar, ŠSF

Sveti Franjo je svetac koji godinama oduševljava mnoge duše svojim evanđeoskim primjerom života. U svijetu su nastale brojne zajednice nadahnjujući se na franjevačkoj duhovnosti. Neshvatljivo je to kako jednostavnost osvaja, kako malenost potiče i kako ljubav mijenja. I vjerujem da svi koji su krenuli putem sv. Franje, mogu posvjedočiti upravo o ovim preokretima u svom životu.

Pomalo je nezahvalna zadaća govoriti o sv. Franji 21. stoljeća, odnosno zamišljati kakav bi on danas bio, na što bi nas poticao i na koji način bi ostvarivao svoje evanđeosko poslanje. Posebno kada o tome govorimo mi koji smo po zavjetima poslušnosti, siromaštva i čistoće obećali nasljedovati siromaha iz Asiza. Nemoguće je, o njemu razmatrati, a ne staviti u pitanje svoju radikalnost življenja evanđelja.

Ipak, dopustite mi da svojim kroz svoje iskustvo susreću sa sv. Franjom pokušam uprijetiti njegovu karizmu u ovo naše vrijeme koje živimo. Svoje ću razmatranje podijeliti na tri dijela slijedeći ključne trenutke iz Franjina života: Franjine snove, Franjina bolest i susret s gubavcem, Franjina zaljubljenost u Isusa Krista.

SNOWI

Iz životopisa sv. Franje saznajemo da je on bio sin trgovca. Što znači da je pripadao plemićkom staležu toga vremena. Znamo i da je u to vrijeme vladala stroga podjela prema staležima: plemići, vitezovi i knezovi. Franjo je unatoč toj jasnoj podjeli, sanjao da postane vitez. U Franjinim snovima, u njegovu zanosu da svoje vršnjake «pretekne sjajem isprazne slave» (1 Čel) možemo prepoznati i današnju mladost.

Mladenačkoj dobi je svojstveno da se želi ostvariti, da želi u nečemu uspjeti, po nečemu biti prepoznata. Takvu mladenačku dob je proživljavao i sv. Franjo. Koliko je mladoj osobi svojstveno da sanja, prepoznao je i papa Franjo kada piše u dokumentu *Christus vivit*: «Mladoga se čovjeka ne smije obeshrabriti da sanja, njegova je značajka sanjati velike stvari, tražiti široke obzore, odvažiti se na nešto veće, imati želju da osvoji cijeli svijet, znati

prihvatiti zahtjevne izazove i htjeti dati najbolje od sebe kako bi se izgrađivalo nešto bolje». (Christus vivit 15) Unatoč naglom tehnološkom razvoju kojemu danas svjedočimo, čovjek uvijek ostaje onaj isti: satkan od snova, čežnji, ograničenja, uspjeha i neuspjeha. Promatrajući Franjinu mladost vidjet ćemo njegov suvremenik Toma Celanski o njoj piše pomalo negativnim tonom. On opisuje njegovu mladost kao vrijeme zastranjenja, vrijeme ispraznosti iako ne poriče da je sv. Franjo bio «uljudan, privlačan i prijazan» (1 Cel).

Ako je on tako zapisao o sv. Franji štijući ga već kao sveca, možemo zamisliti koliko su Franjini suvremenici negativno komentirali njegov mladenački zanos i polet. Je li to Franju obeshrabrilo da poželi biti vitez? Nije! Franjo je čuo mrmljanje svojih suvremenika, suočavao se s neprestanim podcjenjivanjima, ali nije dopustio da to uguši njegove snove. Iz životopisa vidimo da je pošao s nekim knezom u Apuliju kako bi postao vitez. Tada se razboli te sanja onaj san o kući punoj sjajnog vojničkog oružja. Isprva se raduje misleći na ovozemaljsku slavu, ali vremenom sazrijeva njegovo shvaćanje te on prepoznaje Božji poziv i naum u svom životu. Susreće živoga Boga i od toga susreta «iznutra je gorio božanskom vatrom i nije mogao izvana skrivati žar koji mu je zahvatio srce». (1 Cel) Promatrajući ove događaje oko Franjina obraćenja i njegova opredjeljenja za Krista možemo u današnjim mladima prepoznati sv. Franju 21. stoljeća.

Stoga je važno da mi franjevci, razmatrajući Franjin život, potičemo mlade da idu za svojim snovima. Kako to lijepo Papa Franjo reče: «Naši najbolji snovi postižu se s nadom, strpljivošću i predanim radom, odričući se žurbe. Istodobno ne smijemo dopustiti da nas kočje nesigurnost i strah od rizika ili pogrešaka... Čak i ako pogriješiš, možeš ponovno dići glavu i krenuti iznova, jer nitko ti nema pravo ukrasti nadu». (Christus vivit 142)

BOLEST I SUSRET S GUBAVCEM

Nakon bolesti i drugog sna u kojem Franji biva jasno da treba napustiti snove o viteštvu, on se mijenja. Njegova nutarnja promjena potiče ga da mijenja i svoje djelovanje, svoje postupke, svoj pogled na svijet. Iz životopisa sv. Franje vrlo nam je poznat njegov susret s gubavcem. Franjo silazi s konja i grli gubavca, a o tom će događaju sam u svojoj oporuci posvjedočiti: «okrenulo mi

se u duševnu slast ono što mi bijaše gorko». (Opor) Ako i dalje promišljamo o sv. Franji 21. stoljeća, tj. sv. Franji kojeg prepoznajemo u današnjoj mladosti, onda je ovo vrlo slikovit prikaz puta posvećenja koji svaka mlada osoba treba proći.

Na početku Franjine promijene jest njegova bolest. Franjo postaje svjestan svojih nesavršenosti, mana, tjeskoba i površnosti. Franjo postaje svjestan da njegove snage imaju svoje granice. I to ga mijenja! Zapravo, od toga trenutka on otvara prostor za Gospodina u svom životu. Franjo utjelovljuje istinu da biti slomljen ne znači propast nego blagoslov. Svjedoči da je i on čovjek, ograničen, ali da Bog može pomaknuti njegove granice, da Bog može iskoristiti njegovu nesavršenost i usavršiti ju do potpunog posvećenja.

Franjo silazi s konja, napušta svoju sigurnost ugleda, odustaje od želja da bude priznat po svom staležu i prilazi gubavcu. Spušta se u svoju tamu, svoju grešnost, svoju nedostatnost. To je zapravo gubavac današnjice! Naše slabosti i rane nas često preobrazu u osobe nepodnošljive za suživot, osobe s kojima se nerado boravi, osobe koje se izbjegava. Franjo ide korak dalje, on prigrbljuje gubavca. Istina, moramo znati da je prigrlio gubavca i došao živjeti među gubavcima, ali nije učinio da guba nestane. Prihvatio je dakle svoju tamu i odlučio živjeti s njom. Znajući da će ona uvijek biti dio njegove ljudskosti u koju će ući Svjetlo Uskrsnuća. Današnji mladi, mogu naučiti od svetoga Franje prihvaćati svoje nedostatke i živjeti s njima. Franjo 21. stoljeća je mladić koji prihvaća da nije sam sebi dostatan. Mladić koji zna da je potrebit pomoći drugih, da je okrenut drugima kako bi preko njih primio Krista i kako bi u njima ljubio Krista.

ZALJUBLJENOST U ISUSA KRISTA

Franjo je bio toliko usmjeren na Isusa Krista da je u svim svojim djelima nastojao odgovoriti na Njegovu ljubav nama darovanu u žrtvi na križu. Životopisci kao temeljni događaj Franjina životnog zanosa i radikalnosti donose susret ovog siromaha sa živim Kristom u crkvi sv. Damjana. Taj susret možemo podijeliti na dva dijela ili dvije službe: služba Riječi i služba klanjanja. U službi Riječi možemo vidjeti kako Franjo radikalno započinje svoj hod svetosti kada čuje evanđeoski tekst o poslanju Isusovih učenika. Tada se njegovo srce oslobađa od na-

vezanosti na ovozemaljske vrijednosti. Od tada nastoji krenuti putem siromaštva kako bi postigao Blaženstva.

U službi klanjanja vidimo ovog siromašnog čovjeka kako moli pred raspelom: «Rasvijetli tamu moga srca». Franjo je osoba koja je već iskusila da njegova vlastita volja nije dovoljno sveta, niti dovoljno jaka da mijenja svijet. Zato se istinski predaje Božjoj Volji. Tu sv. Franjo čuje glas: «Franjo, idi, i popravi moju Crkvu!» (2 Cel) Božja Volja u našem životu je uvijek izgrađujuća, a nikada rušilačka. Stoga, slijedeći ovo promišljanje o sv. Franji današnjice možemo reći da trebamo učiti izgrađivati Crkvu, izgrađivati odnose. Toma Celanski u životopisu piše kako sv. Franjo «Nije rušio temelji, nego je na njemu gradio». (1 Cel)

Zaključujući ovaj tekst želim poručiti današnjoj mladosti služeći se riječima pape Franje: «Pustite da se vaši snovi slobodno razbuktuju i donosite odluke. Riskirajte, čak i ako to znači griješiti». (Christus vivit 143). U vašim odlukama i borbi da ostvarite snove, nemojte rušiti temelje! Možda vam se nekad čini besmislenim ovaj svijet koji nas okružuje, možda ne razumijete do kraja način na koji su vas vaši roditelji odgajali, možda u Crkvi pronalazite puno nedostataka. Baš poput one crkvice sv. Damjana danas možemo iskusiti koliko je Crkva nesavršena građevina, ruševina. Možemo primijetiti mnoge nedostatke svećenika, redovnika i redovnica, mnoge greške koje oni čine. Ali vi mladi, nemojte rušiti temelje, a gradite Crkvu. Jer temelj Crkve je sam Isus Krist, koji nije «došao zvati pravedne, nego grešnike na obraćenje». (Mt 9,13) To je Isus koji računa i s tvojom slabosti. Koji ljubi ne zbog toga jer si dostojan te ljubavi, nego jer si potrebit ljubavi kako bi poput sv. Franje izgrađivao bolji svijet.

s. Matija Pačar članica je Provincije Krista Kralja Školskih sestara Franjevki iz Mostara. Trenutno živi i djeluje u sestarskom samostanu na Humcu pored Ljubuškoga, a bavi se osobito franjevačkim temama. Radeći s mladima odgaja jednu novu generaciju vjernika, nadahnjući se na primjeru sv. Franje, sv. Klare i drugih franjevačkih svetaca.

St. Francis of Assisi in 21st Century

BY: s. Matija Pačar, ŠSF

Saint Francis is a saint who for years continues to inspire and animate many souls by his evangelical example and life. Many congregations have come into existence across the world having been inspired by Franciscan spirituality. It is incomprehensible as to how simplicity conquers, how self-abnegation moves one to act, and how Love changes one. I am convinced that all those who choose to follow the path of St. Francis can testify to the changes that take place in their life because they did so.

In many ways, it is a thankless task to speak of St. Francis in the 21st Century, that is, to try to imagine how he might seem to us today, in what way he might move us, and in what manner he might achieve his evangelical calling. This is especially so for those of us who, through our vows of Poverty, Chastity, and Obedience, have promised solemnly to follow in the path of the poor man from Assisi. It is near impossible to contemplate St. Francis without questioning his radical living of the Gospel.

Nonetheless, allow my encounter and experience with St. Francis and his way, endeavor to make his charisma present in this our day and age. I will divide my contemplations on this subject into three parts, as I follow three key moments from the life of St. Francis: The dreams of St. Francis; Francis' illness and meeting with a leper; Francis' love and devotion to Jesus Christ.

His dreams

From a biographical sketch of his life, we learn that St. Francis was the son of a business man. What does the fact that he was part of the gentry mean? We know that at that time, a strict division between the classes existed: noblemen, knights, and princes. Despite this strict division of the classes, Francis, nonetheless, dreamed of becoming a knight. In the dreams of Francis, in his enthusiasm to "overtake his contemporaries with the shine of vainglory," (1 Cel.) we can recognize the image of today's youth.

A time of youth is quite particular: one wishes to realize his desires; de-

sires to succeed in some endeavor; to be recognized. St. Francis also experienced these same desires and wishes. To what extent does a young person need to have dreams of his own was acknowledge by no less than Pope Francis in his document entitled: *Christus vivit*: "One must not take away hope from a young person and his dreams—a characteristic of youth is to dream great things; to have wide horizons; to find importance in something big; to desire to conquer the entire world; to know how to accept demanding challenges; and to desire to give the best of oneself so as to have it result in something better." (*Christus vivit*, 15).

Despite the dramatic advancements in technology which we witness today, man always continues to remain the same: woven from the same dreams, desires, limitations, successes, and failures. Contemplating Francis' youth, we can see why his contemporary, Thomas Celano, writes of Francis' youth in a somewhat negative tone. Celano describes the youth of Francis as a time of going astray, a time of emptiness. He does so, even though he does not deny that St. Francis was "polite, approachable, and was kind and amiable." (1 Cel.)

Now then, if Celano described St. Francis thusly, and as a man whom he saw to be a saint, we can then imagine what negative impressions the contemporaries of St. Francis had of him, of his youthful enthusiasm and drive. Did the desire of Francis to be a knight discourage him? No, it did not! Francis heard the muttering of his contemporaries, he came to terms with the constant belittling of him, yet, he did not allow this to smother his dreams. From his biography, we learn that he set out and followed some knight in Apulia, so that he, too, might become a knight. He then took sick, and went on to dream of a house filled with glorious military weapons. At first, he rejoiced as he dreamt of this worldly fame; however, with the passage of time, his grasp and understanding began to mature, and he began to recognize the call of God, and God's plan for his life. He encountered God, and with that encounter, "he began to burn with the Fire of God,

and could no longer hide the flame that burned within his heart." (1 Cel.)

Contemplating these events in the life of Francis, his conversion, and his decision for Christ, we can recognize St. Francis of the 21st Century, and these same desires in the youth of today. For this reason, it is important for us Franciscans, as we contemplate the life of St. Francis, to motivate today's youth to follow their dreams, as was so nicely put by Pope Francis when he said: "Our best dreams are achieved through hope, patience, and faithful work, and by denying undue haste. At the same time, we must not allow uncertainty, fear of risk, or mistakes, to block our action... And, even if we make a mistake, we can lift our head high once again, and start anew, since no one has the right to deny you hope." (*Christus vivit*, 142).

Sickness, and his meeting with a leper

Following his bout with sickness, and after having another dream, it became clear to Francis that he must give up his dream of becoming a knight. He is now undergoing a change. His inner change moves him, and changes his actions, his approach, and his view of the world. From the biography of St. Francis, his meeting with a leper is well known. Francis descends from his horse, and embraces the leper. He will later, in his last will and testament, give witness to this event: "that which was once bitter, became a spiritual pleasure." If we further think about St. Francis of the 21st Century, that is, the Saint Francis we come to recognize in today's youth, then the road to sanctity is very picturesque and defines the path to sanctity that every young person must take.

At its beginning, the changes in Francis result from his illness. Francis becomes aware of his imperfections, failings, difficulties, and superficiality. Francis also becomes aware of the fact that his strengths have their limit, and this, too, changes him! Actually, from this moment on, he opens space in his life to our Lord. Francis gives flesh to the idea that to be broken does not mean ruin, but rather, is seen as being a blessing. This gives him pause to recognize that he, too, is a man who is limited, but that God

can give him the grace to expand his boundaries, and that God can make use of his imperfections, and perfect them to a full degree of sanctity.

Francis descends from his horse. He abandons the certainty of his position, and no longer wishes that he be acknowledged based on his social position: he approaches the leper. He allows himself to descend into his own darkness, his sinfulness, his own imperfections. This, in fact, is the picture of today's leper. Our weaknesses and our wounds often transform us into persons who are incapable of sharing a life in common with others, of enduring persons with whom we do not wish to associate, and toward those whom we wish to avoid.

Francis went a step further: he embraced the leper. It is true, we must acknowledge that Francis did embrace the leper, and even came to live with them; however, he did not cause leprosy to cease to exist. He, then, took hold of his own darkness, and determined to live with it, knowing full well that this darkness would always be a part of his humanity which will eventually give rise to the Light of Resurrection.

Today's youth can learn much from St. Francis by learning to accept their imperfections, and to live with them. Francis of the 21st Century is a youth who accepts that he is not sufficient unto himself; a youth who knows that the help of others is necessary; and, that he is turned toward others so that he might receive Christ, and so that he might learn to love Christ through them.

Falling in love with Jesus Christ

Francis was so focused on Jesus Christ that he endeavored with all his acts to respond to His love, gifted to us by His Sacrifice on the Cross. Biographers who see the fundamental event in Francis' enthusiasm in life, and his radicalness, site the encounter of this poor man with the Living God, Jesus Christ, in the small church of St. Damian. We can divide this encounter into two parts, or, perhaps better stated, into two services: Service of the Word, and Service of Adoration.

In Service of the Word, we can see how Francis radically begins his walk towards sanctity, that is, when he heard the Gospel text wherein Jesus issues His Great Commission to his Apostles. It was then that the heart of Francis freed itself from this world-

ly values. It is then that he endeavors to walk the way of poverty so that he might come to realize the Beatitudes.

In the Service of Adoration, we come to see this poor man praying before the Cross: "Remove the darkness from my heart." Francis has become the person who comes to realize that his very own life is not sufficiently holy, nor sufficiently strong so as to bring change to the world. Hence, he honestly gives himself up to God's Will.

It is here that Francis hears a voice saying: "Francis, go - repair my Church!" (2 Cel.). The will of God in our lives is always one that builds, never one that wrecks. Hence, this contemplation of the Francis of today, we can rightly say that we must learn to build, that is to develop, the Church, and to learn to develop our relationships. Thomas of Celano, in his biography of Francis, writes how Francis "Did not destroy the foundation, but rather, built upon it." (1 Cel.).

As I conclude this text, I wish to offer a recommendation to today's youth by making use of the words of Pope Francis: "Allow your dreams to freely blaze, and make firm resolutions.

Take risks - even if it means that you make mistakes." (Christus vivit, 143). In your decisions, and in your battle to realize your dreams, do not destroy your foundations! Perhaps this world which surrounds you may seem to be senseless to you. Perhaps you fail to fully see or understand the manner in which your parents raised you. Perhaps you find many deficiencies in today's Church. As in that little church of St. Damian, we can experience to what extent today's Church is an imperfect structure, a wreck.

We can recognize many imperfections in today's priests, today's religious, and their many imperfections and sins. Yet, you young folks, do not destroy the foundations of the Church, rather, build them up because the very foundation of the Church is Jesus Christ Himself, because He "did not come to call the just, but rather, the sinners to conversion." (Mt. 9:13). This is a Jesus who takes into consideration your very imperfections and weaknesses. He is the one who loves you, not because you are worthy of His love, but because you are in need of His love so that you, like St. Francis before you, can build a better world.

SUSRET S RASPETIM

OTAJSTVO KRIŽA U FRANJINU ŽIVOTU

PIŠE: fra Robert Kavelj

Kada sam dobio molbu od urednika ovoga lista da napišem članak o pitanju „kada je sv. Franjo bio najviše svoj?“, odmah sam rekao da želim pisati o događaju na brdu La Verni. Više sam puta rekao i danas držim da volim sve svece, ali da je, pored naše Blažene Majke, sveti Franjo najveći među njima.

U kratkom životu svetog Franje postoji mnogo toga u kojem čovjek vidi duboku poniznost umbriskog siromaha i providonosnu ruku Božju. Citajući njegov životopis čovjek ne može, a da ne ostane zadivljen. Kako je jednostavni sin prosječnog talijanskog trgovca uspio obnoviti cijelu Crkvu?! Tko je to još u to vrijeme uspio doći do sultana i od njega otići ne samo s glavom i dalje na ramenima, nego je sa sobom odnio i bijeli rog i poštovanje vođe islamskog svijeta?

Ovom svecu se možemo zahvaliti što svakoga Božića u našim crkvama i domovima izlažemo prikaz Kristova rođenja (jaslice) i za prvo književno djelo na narodnom talijanskom jeziku. Ipak tvrdim da je Franjo najviše bio svoj, da je najjasnije bilo tko je Franjo u trenutku kada je na brdu La Verni primio rane Gospodina Isusa.

Znajući da mu se život približava kraju, sveti Franjo sa sobom je poveo brata Leona i uputio se na visoko brdo kako bi se posvetio

postu i molitvi. Jednoga dana dok je Franjo molio Gospodina da mu dadne da osjeći bol koju je Krist osjećao na križu kako bi ujedno osjetio samu malo ljubavi koju Krist ima za čovječanstvo, ukazao mu anđeo - serafin - i utisnuo u Franjino tijelo pet Gospodinovih rana.

Taj događaj, koji dan danas tvori okosnicu franjevačke duhovnosti, bio je samo pečat onoga što je Franjo bio cijeli život. Kaže se da je bio „alter Christus - drugi Krist“, a Krista nema bez križa. Od trenutka kada je počeo slijediti Krista, Franjo je svoga Gospodara slijedio u svemu, a pogotovo u nošenju križa.

Možda je to, više od svega ostaloga, glavni primjer koji je ostavio braći. Obukavši se u siromaštvo podnio je križ svih onih bez vlasti, časti i prava. Dok je dio klera i biskupa radilo protiv Franje, on je pozivao na poštovanje prema svećenicima i poslušnost prema biskupima. Nosio je križ bratstva, jer ni njegova braća nisu bila, ni danas nisu, primjer evanđelja. Svima je uzvrćao ljubav, a pogotovo onima koji su ga mrzili. Ljubavlju ih je pobijedio, jer se grijeh ne može drugačije uništiti.

Franjo je bio raspet s Kristom, a Krist je to potvrdio tog tmurnog jutra na beznačajnom brdu. A ako je tako vjerno nosio svoj križ, zaslužio je i svoju Golgotu. I gdje sam ja, ondje će biti i moj služitelj. (Iv 12,26)

„Dok se zadržavao u samotištu koje se po mjestu, gdje se nalazi, zove Alverna, dvije godine prije nego što mu se duša preselila u nebo, u zanosu je vidio na križ propeta čovjeka koji je poput Serafa imao šest krila. Bio je uspravljen, ruke su mu bile raskriljene a noge skupljene. Dva su mu krila bila uzdignuta povrh glave, dva su bila raširena za let, a ostala su mu dva pokrivala cijelo tijelo. Dok je blaženi sluga Svevišnjega to gledao, bio je ispunjen najvećim divljenjem, ali nije znao što mu je viđenje htjelo kazati. Silno se radovao i još više uživao u dobrostivu i milu pogledu kojim ga je Seraf promatrao; a njegova je ljepota bila neopisiva, ali ga je posve ispunio strahom pogled na Razapetoga i gorčina njegove Muke. Izgledao je, da tako reknem, i žalostan i veseo; radost i tuga su se u njemu izmjenjivale. Mnogo je razmišljao o tome što bi ovo viđenje moglo značiti i duh mu se mnogo naprezao da shvati njegov smisao. - Kad od svega toga nije ništa razumom spoznao i kad mu se duboko u srce ucijepila novina ovoga viđenja, počeli su se na njegovim rukama i nogama pokazivati znakovi čavala, kao što je to malo prije povrh sebe vidio na razapetom čovjeku.“

Toma Čelanski, Životopis sv. Franje

AN ENCOUNTER WITH THE CRUCIFIED ONE

THE MYSTERY OF CROSS IN THE LIFE OF ST. FRANCIS

BY: fra Robert Kavelj

When I was asked by the editor of this paper to write an article on the theme "When was saint Francis himself the most?" I knew immediately that I want to write about the event at mount LaVerna. I have said many times, and still believe it to be true, that I love all the saints of the Church, but that, next to Our Lady, no saint is as great as Francis.

In his short life there are many events in which we can trace the humility of the Umbrian pauper and the finger of Providence. Reading his biography, one cannot help but remain awestruck. How did the son of a simple merchant manage to rejuvenate the entire Church? Who else managed to come face to face with the Sultan and not only walk away with his head on shoulders, but also with the respect of the leader of the Islamic world? This is the saint which we can thank for the fact that every Christmas we put up the nativity scene in our churches and in our homes, and for the first work of literature in the national Italian language.

Despite all of that, I still hold that Francis was most himself, and that it was the clearest who he really is, in that moment when he received the wounds of Christ atop mount La Verna.

Knowing that his life was coming to an end, Francis took brother Léon with him up a tall mountain so that he may immerse himself in prayer in fasting. One day, as saint Francis

was asking the Lord the grace to feel all the pain of the cross if he could only feel a small part of the love God feels for man, an angel appeared to him (a Seraphin) and imbued the body of saint Francis with the five wounds of Christ.

That event, which today remains an integral part of Franciscan spirituality, was only proof of what Francis was his entire life. He is often called "Alter Christus - a second Christ". There is no Christ without the cross. From the moment Francis started following Jesus, he imitated his Lord in all things, but especially in carrying his cross. Clothing himself in poverty he took up the cross of the poor, dispossessed and voiceless.

While a number of the clergy and bishops worked against him, he called for respect towards priests and obedience to bishops. He carried the cross of fraternity, because his brothers were not, and often still are not, examples of the Gospel. He answered everyone with love, especially those that showed him hate. He won through love, because sin cannot be destroyed any other way.

Francis was crucified with Christ, and Christ sealed his crucifixion that foggy morning on the pinnacle of an unknown mountain. And if he carried his cross so faithfully, he also deserved his Golgotha. Where I am, my servant also will be. (lv 12,26)

NEPOZNATI HRVATSKI BLAŽENIK

Blaženi Oton iz Pule

PIŠE: fra Lovro Šimić

Kroz svoju burnu tisućljetnu povijest hrvatski je narod iznjedrio mnoga poznata lica i imena. Tiljudi ostavili su duboki trag u hrvatskoj i svjetskoj povijesti, društvenoj i crkvenoj. Sveto nam Pismo pak veli da su plodovi oni koji razlučuju kakva je bila uloga svih tih ljudi. Isus kaže: „Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati.“ (Mt 7,20)

Iako porijeklo nije toliko važno, ono ipak djelomično odredi čovjeka. I kao što svako područje ima svoje specifičnosti, tako i naša Istra ima svoje. Teritorij je to za koji su se borili mnogi bivši vladari i carstva kako bi ostvarili što bolji položaj u odnosu na druge i stekli mnoga materijalna dobra. No ne treba zanemariti ni duhovnu snagu toga područja. Kao i u Dalmaciji tako i u Istri upravo svoje prve samostane osnivali su franjevci, manja braća sv. Franje. Jedan od prvih franjevac na teritoriju Istre bio je Bl. Oton.

Iako su biografski podatci o ovom blaženiku jako skromni - što zbog propusta njegovih suvremenika i tadašnjeg vremena, tako i zbog nemarnosti i straha onih koji su kasnije bili dužni pisati o tome a nisu - ipak se uz ono što znamo može ustvrditi da se radilo o čovjeku na svetu glasu, a po nekim svjedočanstvima i o čudotvorcu. Datum rođenja blaženog Otona nije poznat, ali se smatra da je rođen krajem dvanaestog, ili početkom trinaestog stoljeća. Ne znamo ni koliko je godina živio, ali je poznat datum njegove svete smrti - 14. prosinca 1241. godine. Iako ovaj Božji čovjek nije od Crkve proglašen blaženim, u narodu se otpočetak on štuje kao svetac. Crkva je ipak službeno dopustila njegovo štovanje.

Unatoč ovim šturim biografskim podacima, a zahvaljujući rijetkim izvorima, uspijevamo ipak saznati što je ovaj čovjek radio i kako je živio. Nakon što se odrekao svega svjetovnoga i kao manji brat - franjevac, obukavši redovničko odijelo, započeo je sveto živjeti do tre

nutka svoga prelaska u vječnost.

Kako u svojoj knjizi životopisa Bl. Otona piše dr. Marin Oreb, franjevac konventualac: „Bogatstvo svoga srca iskazivao je svima, poglavito potrebnima: bijednicima, siromasima, žalosnima, potlačanima, progonjenima i bolesnima.“ Živio je strogo pokornički te se trošio bez zadržke za duhovna i tjelesna dobra svojih bližnjih. Takav način nesebičnog sebedarja rezultirao je njegovom preranom smrću. Razboljevi se i iznemogavši legao je u svoju skromnu sobicu, i na postelji od slame skončao je jedan život.

Qualis vita, mors est ita!
Kakav život, takva i smrt!

Upravo ovaj postulat se obistinio u životu blaženog Otona čiji se zemni ostaci nalaze u crkvi sv. Franje u Puli. Još za života, a onda osobito nakon smrti, ovom čovjeku se pripisuju mnoga čudesa i ozdravljenja, od kojih je devet službeno priznato od strane tadašnje crkvene uprave. Vraćanje dara govora, ozdravljenje usahle ruke, ozdravljenje iznakažene i iskrivljene noge, vraćanje vida i mnogi drugi - sve ovo je Bog učinio po zagovoru ovog svetog čovjeka kako bi se On sam mogao

I dan danas mnogi vjernici pohađaju ovu crkvicu sv. Franje, posebno oltar sv. Franje u kojem se nalaze zemni ostatci Bl. Otona kako bi se pomolili i odali počast ovom blaženiku, ali i dali hvalu i slavu Bogu zahvaljujući i moleći za druga čudesa i ozdravljenja. Posebno mu se danas mole kao onomu koji ozdravlja od sljepoće.

Spomendan blaženog Otona slavi se na treću nedjelju Došašća. Cijela Istra, a posebno Pula i vjerni župljani te hodočasnici taj dan iskazuju dužnu počast svome sugrađaninu koji i danas nesumnjivo moli i zagovara za svoj narod. Uistinu: „Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati!“

Blaženi Oton iz Pule, moli za nas!

Through its turbulent history, the Croatian People have germinated many well-known personages and notable names. These men left behind a deep trace in both Croatian and world history in the social field, as well as in Church history. Holy Writ informs us that the fruits left behind determine the role of all these men. Jesus tell us: "By their fruits, you will know them." (Mt. 7:20).

Even though one's origin is not that important, nonetheless, it partially determines the man. And just as every geographic region has its own specificity, our own Istria also has its own. This territory has been fought over by many past rulers, and empires. They did so to establish a better base of operations in relation to that of others, and they also did so to benefit from the material point of view. However, one need not neglect the spiritual strength of that region. As was done in Dalmatia, so too, the Franciscans, the Minor Brothers of St. Francis, established their first monasteries in that region.

Unkown Croatian Saint: Blessed Otto from Pula

Among the very first Franciscans on the territory known as Istria was Blessed Otto.

Even though biographical facts about Blessed Otto are very limited—partly because of the failure on the part his contemporaries, as well as because of indifference, or even, because of the fear that those who were subsequently due to do so had, and, therefore, did not do so. Nonetheless, based on some preserved witness, one can assert that we are speaking of a man who was said to have the “odor” of sanctity. Some witnesses even claim him to be a miracle worker.

The date of Blessed Otto’s birth is not known; however, it is thought that he was born either toward the end of the Twelfth Century, or else, at the beginning of the Thirteenth Century. We also do not know how long he lived, yet, we do know the date of his death: the 14th of January 1241. Even though this Man of God has not been declared to be Blessed by the Church, nonetheless, from the very start, the people honored him as a saint. The Church, in the meantime, has allowed him to be honored as though he were a saint.

Despite the dirth of biographical

information about Blessed Otto, and thanks to some sparse sources, we, nonetheless, can manage to learn what this holy man did, and how he lived his life. After having forsaken the world, and having taken on the habit of one the Lesser Brothers of St. Francis, he began to live a holy life and continued to do so until his passage into Eternity.

As is recorded in his biography of Blessed Otto, the Conventual Franciscan, fra Marin, Dr. Oreb, stated: “He showed the richness of his heart to all, most especially to those in need: the poor, the destitute, the sorrowing, the sick, and to those who were oppressed and downtrodden.”

He lived a strict life of penance, and did not spare his energy furthering both, the spiritual and temporal life of his neighbors. This self-giving on the part of Blessed Otto resulted in his all too early death. Ill, and exhausted, lying in his humble room, and on a bed of straw, a holy life came to an end.

Qualis vita, mors est ita! — As was one’s life, thus is one’s death!

This postulate proved to be true as regards the life of Blessed Otto. His early remains are to be found in the

church of St. Francis, in Pula, Croatia. While yet alive, and especially after his death, many miracles are attributed to this man. Nine such miracles, and healings, are officially recognized as such by the Church of his day: the dumb spoke, restoration of withered limbs, returning crippled legs to normal, return of sight, and many other such miracles were wrought by God through the supplication of this holy man, so that God Himself might be given praise by His people.

To this very day, many of the faithful visit this little church of St. Francis—most especially, the altar of St. Francis beneath which the earthly remains of Blessed Otto are to be found. They do so to give honor to this holy man, to ask his intercession for healing, as well as to give high honor to God Himself for his gift of Blessed Otto. People, today, pray to him especially seeking restoration of their sight.

The Feastday of Blessed Otto is celebrated on the third Sunday of Advent. All of Istria, and Pula in particular, pray and make pilgrimage on that day to show respect to their fellow citizen, Blessed Otto. Undoubtedly, Blessed Otto prays for, and intercedes for his people. Truly: “By their fruits, you will know them.

CHICAGO: 115 GODINA HRVATSKE VELIKE GOSPE

Vjera koja nas vodi, tradicija koja nas čuva i ljubav koja nas jača

Distances become smaller, nostalgia grows weaker, and a sense of unitedness becomes greater when man, in spirit and with heart, links himself to his origins. From the distant year of 1906, the Croatians in Chicago tied themselves and their lives to celebrations and remembrances which tied them to their homeland. This, in fact, is how our celebration of Velika Gospa began, and has lasted these past 115 years.

Man is a being to whom his mother is the most important source of emotional connection that has meaning. It is easier to walk life's unpleasant paths with our mother. The Gospa was, and continues to be the embodiment of that connection, the connection which continues to be the deepest connection in us human beings.

Daljne postaju manje, nostalgije slabije i zajedništvo veće kada se čovjek Duhom i srcem poveže sa svojim izvorima. Hrvati su još od godine davne 1906. u Chicagu vezali svoje živote uz slavljia i sjećanja koja su ih povezivala s domovinom. Upravo tako je i nastajalo slavlje Velike Gospe koje ovdje traje već 115 godina. Čovjek je biće kojem je majka najvažnija emocionalna spona sa smislom i osmijehom. S njom mu je lakše hoditi životnim neuhodanim stazama. Gospa je bila i ostala utjelovljenja te veze koja je najdublja u ljudskom biću.

Već 116. put svečano je proslavljena Velika Gospa u Hrvatskoj župi sv. Jeronima. Svečana procesija koja je imala 52 dijela sastavljena od hrvatskih društava i klubova, u trajanju od sat i pol vremena ponosno je hodila ulicama Chicaga. Tisuće Hrvata sa hrvatskim svećenicima, gradskim ocima, konzulicom Republike Hrvatske gospođom Sanjom Laković, rado slave Gospu i ove godine sjećajući se na poseban način Majke od Milosti, Gospe Sinjske koja se osim Sinja jedino u Chicagu slavi na ovakav svečani način.

Svečanu procesiju nije zaustavila niti pandemija 2020., a posebice ne ove godine. Hod za Gospom je uvijek hod za druge i s drugima kroz sve životne križeve. Iako Talijani slave Sv. Roka i Kolumba, Irci Patrika, mi Hrvati imamo najbolju zaštitnicu, Majku Kristovu, Bogo-nositeljicu. Naši očevi i majke, djedovi i bake prenijeli su nam ovaj divni poklad vjere koja nas vodi, tradicije koja nas čuva i ljubavi koja nas jača. Svake godine u ovoj zajednici biraju se ljudi koji su njezin bitni dio, te oni predvođe procesiju. Ovaj put ta čast pripade obitelji Blage i Ivanke Planinić koji su ovdje više od 50 godina.

Svečanu svetu misu predvodio je fra Antonio Musa, franjevac koji djeluje skoro tri godine u ovoj župi. U izvrsnoj propovijedi fra Antonio se dotaknuo povijesti hoda s Gospom i godine 1715. te povijesti spasenja u kojem Marija ima važnu ulogu. Dotičući se slavne povijesti hrvatskoga hoda s Gospom u njenim svetištima i u domovini i u iseljeništvu, fra Antonio je ljudima ponudio primjer Marije koja nadahnjivaše naraštaje

prije nas i nadahnjuje i nas danas. U Chicagu već 116. put slavi se Gospa. I Svaki put i u svim vremenima svečanom procesijom. I u komunizmu kada se nije smjelo hodati ulicama Sinja, u Chicagu je Gospa Sinjska hodala sa svojim pukom. Iako je u Sinju ove godine procesija zabranjena, napomenuo je fra Antonio, ona se ipak svečano slavi i s Gospom se hodi u Chicagu kao jedinom mjestu izvan domovine gdje se slavi Gospa Sinjska na ovakav svečan i veliki način.

Slavlje se nastavilo na ulicama grada sve do kasno u noć. Ovaj dan Hrvata u Chicagu tradicionalno je veliko okupljanje Hrvata svih naraštaja. Fešta je nastavljena vanjskim slavljem uz hrvatske glazbene sastave, tambure i gostujuće američke glazbenike. Tisuće ljudi okupljenih oko crkve i ove Velike Gospe bili su još jedan korak naprijed. Svatko je u ovom gradu po nečemu prepoznatljiv. Hrvati po Velikoj Gospi koja je najstarija gradska fešta, više od sto godina, na istom mjestu, istog datuma. Povijest je ispisala dobre stranice s Gospom na ovim prostorima. (dijaspora.hr)

For the 116th time, Velika Gospa has been celebrated in our Croatian Parish of St. Jerome. The solemn procession which was composed of 52 sections, that is, of various church societies and clubs, lasted one and one-half hours. Proudly, we processed through the streets of Chicago. A thousand Croatians and others, along with our priests, civic dignitaries, the Consul General of the Republic of Croatia, Sanja Laković, joyfully celebrated our Gospa this year. We kept her in our memory in a particular way this year under her title of Our Lady of Mercy, our Gospa Sinjska. Except for Sinj, Croatia, no one other than our parish in Chicago celebrates her in such a solemn manner.

The pandemic of 2020 did not stop our procession—and, in particular, that of this year. Our walk with the Gospa is always a walk with others through all of life's crosses and travail. Even though the Italians honor St. Rocco, and Columbus, and the Irish honor St. Patrick, we Croatians, we think, have the best protectress in the Mother of God, the Mother of Christ, the Christ-bearer. Our Fathers and Mothers, our Grandfathers and Grandmothers passed on this beautiful Gift of Faith which leads us forward, a tradition that protects us, and a love that gives us strength.

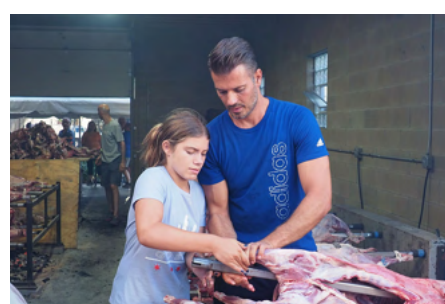
Each year in our parish, a person is chosen who is an integral part of our parish life, and that person is given the honor of leading our Procession as Grand Marshall. This year, that honor was given to the family of Blago and Ivanka Planinić. They have been in America as parishioners of St. Jerome for the past 50 years! The solemn celebration of the Sacrifice of the Mass was led by fra Antonio Musa, a Franciscan who has served our parish for almost a full three years. In an excellent sermon, fra Antonio touched upon the history of our walk with the Gospa beginning with the year 1715, and an exposition of the history of our Croatian People's walk with the Gospa in her various shrines, and which continues in the homes of our émigré community. Fra Antonio offered us the example of Mary who inspired the generations before us, and continues to inspire us as well even today.

We have celebrated and honored our Gospa here in Chicago for the 115th year. Each time, and under all circumstances, we have done so with a solemn procession in her honor. Even during the reign of the Communist Party in Croatia, when it was forbidden to walk through the streets of Sinj, fra Antonio reminded

us that we in Chicago, for the 115th time, we walked, a thousand plus strong, with our beloved Gospa Sinjska. Chicago, is the only place outside of our homeland where Gospa Sinjska is honored in such a solemn and massive manner. Following the church services, the celebration continued on the street before our church until late at night. This day represents the gathering of Chicago's Croatians and their friends that cross all generations.

The festivities continue with our street festival. Croatian musical groups including a Tamburica Orchestra, and American band music serve as entertainment. The thousand or so people gathered around our church and this Velika Gospa Holy Day, are but one more step forward. Everyone in this city is known for something that sets them apart. We Croatians are known for our 115 years tradition of celebrating Velika Gospa. The celebration and the solemn procession are the oldest, continuous City Festival that is celebrated in the same manner, and following the same pre-cessional route, and on the same day each year.

History has written many good pages along with our Gospa in this city!

40 GODINA GOSPINE BLIZINE

PIŠE: FRA MARINKO ŠAKOTA

Nije li posebna podudarnost da se Gospa ukazala u župi čiji je zaštitnik sv. Jakov apostol, koji je ujedno i zaštitnik hodočasnika, i da je njezino prvo ukazanje uopće bilo upravo njemu, svetom Jakovu apostolu. Ne umijem povezati to dvoje - prvo ukazanje sv. Jakovu ap. i sadašnje u župi sv. Jakova ap. - ali osjećam nutarnji poticaj produbljivati razmišljanje o Gospiinu izabranju župe Međugorje, posvećene tom velikom apostolu. Kad čujem hodočasnike da mi postavljaju pitanje zašto je Gospa izabrala baš župu Međugorje, bude mi drago, jer je i mene to odavno zanimalo.

Nekoliko posljednjih godina činjenica Gospine nazočnosti među nama podsjeti me na Elizabetino pitanje (moglo bi se reći da se radi i o uskliku): «Ta otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mojega?» (Lk 1, 43). Da, otkuda to?! Zašto baš župa Međugorje? Kad čujemo Gospu koja kaže da joj je župa Međugorje njezino drago mjesto (usp. 25. 2. 1995.), sveto mjesto (usp. 25. 6. 2002.), «milija nego ostale, gdje (je) rado boravila» (21. 3. 1985.), da je «posebna» i da «se razlikuje od ostalih» (6. 2. 1986.), pitamo se zbog čega joj je milija nego ostale župe, u čemu je posebna i u čemu se razlikuje od ostalih župa? Koji su razlozi izabranja ove i ovakve župe? Zašto je ovaj narod izabrani narod (15. 11. 1984.)? Radi li se o nekim posebnim odlikama i zaslugama župljana ove župe ili je riječ o nečemu drugom? Iz jednog Gospina odgovora naslućujemo da bi se moglo raditi o posebnim krepostima župljana župe Međugorje.

Naime, kad su prvih dana ukazanja vidioci Gospi postavili pitanje zašto je izabrala ovu župu, njen odgovor je bio: «Jer sam ovdje našla ljude jake vjere.» Neki pojedinci koji su govorili kako ih zbunjuje naziv «ljude jake vjere» kad u susretima s konkretnim ljudima iz međugorske župe uoče njihove slabosti, dali mi je povoda da postavim sljedeća pitanja: Što u kontekstu izabranja znači «jaka vjera»? Izuzima li Gospino izabranje ljudske slabosti ili ih podrazumijeva? Kako ovo ispravno shvatiti? Gospa ne kaže da je u župi Međugorje našla ljude bez grijeha i mana, jer to ovi ljudi nikada nisu ni bili i jer je i ovdje bilo ljudskih slabosti napretek, već ljude «jake vjere».

U ovoj godini kada obilježavamo 40. godišnjicu Gospinih ukazanja u Međugorju, donosimo drugi dio članka međugorskog župnika fra Marinka Šakote u kojem autor nastavlja razlamati fenomen Međugorja u njegovome odnosu prema Crkvi u onome vremenu kada je sve započelo pa sve do danas.

FOTO: Radiopostaja Mir Međugorje

Na fotografiji: Kardinal Robert Sarah, umirovljeni pročelnik Kongregacije za bogostovlje i disciplinu svetih sakramenata u posjeti Međugorju ovoga ljeta, gdje je sudjelovao na međunarodnom molitvenom susretu mladih - Mladifestu.

Očito, činjenici da se radi o ljudima «jake vjere» nije opreka, a Gospi ni prepreka za izabranje, što su to ujedno ljudi koji griješe i imaju mana. Usporedbe radi dovoljno se sjetiti Jahvina izabranja Mojsija i drugih proroka ili Isusova izabranja apostola. U potrazi za drugim razlozima izabranja nailazimo na jednu Gospiinu poruku koja nam otvara nove vidike: «I križ je bio u Božjem planu kad ste ga sagradili.» (30. 8. 1984.) Dakle, Bog je sa župom Međugorje imao plan već otprije, što znači da se radi o Božjoj inicijativi, a time o čistoj milosti. Prije ikakvih zasluga i odlika župljana ove župe stoji Božja milost, a jaka vjera župljana bila je kao plodno tlo za Božje planove i kao ruke spremne za suradnju s Gospom. Mislim da nismo dovoljno svjesni što se dogodilo u Međugorju u ovih četrdeset godina. Zamislite, k nama, ljudima jednog običnog kraja i vremena, da dolazi Majka Božja?! Ne samo da je čudesno nego i dah zastaje pri pomisli da Marija, Božja majka, koja

je Isusova i naša majka, poziva nas, obične ljude, za svoje suradnike, i to za tako uzvišenu zadaću kakva je širenje mira oko sebe i po cijelom svijetu!

Postavljeno pitanje o izabranju župe Međugorje potiče nas da se pitamo i o izabranju vidioca. Zašto je Bog izabrao baš te osobe? Zašto njih šestero? I to ove naše, iz Podbrda? Odgovor slutimo u Božjem načinu gledanja, a jedan od primjera je Davidovo izabranje. Prorok Samuel imao je svoja mjerila za biranje kralja. No, umjesto sedmorice Jišajevih sinova koje je htio Samuel, Jahvin izbor pao je na najmlađega - na Davida. A razlog je jedan: «Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu.» (1 Samuel 16, 7) Kad se sada, nakon četrdeset godina, mislimo vratimo u prošlost, vidimo da je Gospa imala pravo. Iako ljudi ove župe, kao i svi drugi, imaju svojih ljudskih slabosti, činjenica je da su oni zaista bili ljudi jake vjere, da su bili spremni žrtvovati sebe, svoj posao,

karijeru, biti bačeni i u zatvor, a pri tom ne zatajiti svoje svjedočanstvo vjere. I ne samo to, nego su srcem prihvatili Gospu i njezine poruke trudeći se živjeti ih, što je svakako jako doprinislo tomu da su Međugorje tako zdušno prihvaćali hodočasnici iz cijeloga svijeta koji su ovamo dolazili. I danas, unatoč brojnim svakodnevnim iskušenjima, veliki broj župljana ostao je jake vjere, vjran Gospi, ustrajan i spreman živjeti njezine pozive. Gospa nije ostala nezahvalna: «Hvala vam što nećete iznevjeriti moju prisutnost ovdje i hvala vam, jer vaš odgovor služi dobru i miru.» (25. 1. 1991.)

Vraćajući se na početak, na Gospine riječi da je župa Međugorje Njoj «milija nego ostale, gdje (je) rado boravila», da je «posebna» i da «se razlikuje od ostalih», pitamo se kako reagirati na te riječi? Čine li nam se malo čudne i nejasne: da Gospa koja bi kao majka trebala ljubiti svu djecu na svijetu u ovom slučaju više voli i izdvaja neku djecu? Smisao izabranja župe Međugorje ne iscrpljuje se u njoj samoj već je usmjeren na druge. Sjetimo se samo jedne poruke koja o tome govori: «Dječice, vi ste izabrani da svjedočite mir i radost.» (25. 10. 2001.) To dvoje, sva djeca i neka djeca, ne stoje u opreci. Smisao izabranja neke djece je zbog posebne uloge koju im je Gospa dala za svu djecu u svijetu.

Gospa na poseban način ljubi i izabire župljane župe Međugorje ne zbog njih samih nego zbog drugih. Izabire ih u nadi da će joj pomoći kako bi mir došao do svakog njezina ljubljenog djeteta, kako bi se svako njezino dijete vratilo Bogu, Milosrdnom Ocu. Možda pomislimo da su župljani župe Međugorje privilegirani Gospinim izabranjem i ukazanjima. Istina je to, no izabranje, osim što je posebna milost, traži veliku odgovornost.

Međugorje - Gospina škola

Prvi učenici kojima se Gospa obraćala i koje je odgajala bilo je šestoro djece (vidioća). Već drugu godinu nakon početka ukazanja (1982.) konkretnim je odgojem pratila jednu molitvenu skupinu. Od 1. ožujka 1984. godine do 8. siječnja 1987. upućuje poruke župi Međugorje, a od siječnja 1987. godine i cijelom svijetu. Župi Međugorje govorila je preko tjednih, a cijelom svijetu preko mjesečnih poruka koje još uvijek daje svakog 25. u mjesecu. Poruke su male, konkretne lekcije koje Majka i Učiteljica upućuje svojim učenicima kako bi ostvarivali ono čemu ih poučava. Cilj poruka je sljedeći: «Danas

vas pozivam da postanete misionari mojih poruka, koje dajem ovdje preko meni dragog mjesta. Bog mi je dopustio da ostanem ovako dugo s vama i zato, dječice, pozivam vas da živite s ljubavlju poruke koje vam dajem i da ih prenosite u čitav svijet, tako da rijeka ljubavi poteče u narod pun mržnje i nemira.» (25. 2. 1995.) Tri središnja molitvena mjesta u župi Međugorje su: Župna crkva, Brdo ukazanja i Križevac. Pedagoškim rječnikom rečeno, tri mjesta za praktičnu nastavu.

Večernji molitveni program, koji se moli u župnoj crkvi odnosno na Vanjskom oltaru, jedan je od najvećih i najkonkretnijih pokazatelja Gospine želje da u Međugorju utemelji školu.

Čitav večernji program osmišljen je onako kako je Gospa htjela. Mole se tri otajstva krunice: radosna i žalosna otajstva kao priprema za misu, a slavna nakon mise; otajstva svjetla četvrtkom prije mise. Molitvu Duhu Svetom koja se moli uoči mise Gospa je izričito zahtijevala s jasnom nakanom: da Duh Sveti otvori srca i učini ih raspoloživima za susret s Isusom. Nakon mise moli se za zdravlje duše i tijela, klanja se Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu (utorkom, četvrtkom i subotom) i moli pred križem (petkom).

Brda su također mjesta Gospine škole. Na Podbrdu se organizirano moli krunica nedjeljom, a na Križevcu križni put petkom. Rijetko se desi da na spomenutim mjestima već od ranog jutra nema nekoga tko ne moli pojedinačno ili u skupinama. Mnoge molitvene skupine, koje je Gospa htjela već od početka ukazanja, osnovane kako u samoj župi Međugorje tako i po cijelom svijetu, govore o Međugorju kao o školi molitve. Karakter škole na poseban način imaju seminari posta i molitve koji se održavaju u Kući mira, duhovne obnove za svećenike, za bračne drugove, za mlade (Mladifest), za organizatore hodočašća, za liječnike i medicinsko osoblje, za osobe s invaliditetom. Po njima se može vidjeti da je Međugorje prava škola gdje se uči kako moliti, kako postiti i klanjati se Isusu, gdje se uči kako živjeti Evanđelje i kako ići putem mira.

Plodovi Međugorja

Držeći se Isusovih kriterija «Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati», možemo ustvrditi da su u Međugorju i preko Međugorja u srcima tisuća i tisuća ljudi diljem svijeta nikle klice koje su donijele dobre plodove. Teško je nabrojiti sve dobre plodove

Međugorja u svijetu. S obzirom na plodove treba naglasiti da je njihova bit obnova Crkve preko obnovljenog pojedinca. Preko Međugorja u mnogim ljudima rodila se vjera u Boga, a u mnogim izgubljenim vjernicima obnovilo se povjerenje u Boga, nada i ljubav. Preko sakramenta ispovijedi mnogi su iskusili Božje praštanje i milosrđe, mnogi su oprostili onima koji su ih povrijedili, onima s kojima su bili u sukobima, mnogi su počeli moliti i postiti.

Stotine ljudi dali su svoje svjedočanstvo da su doživjeli ozdravljenje. U stotine svećenika, redovnika i redovnica rodilo se duhovno zvanje hodočašćem u Međugorje. Oni koji su u Međugorju iskusili Boga, promjenu života, mir i duboko iskustvo molitve, u svojim mjestima i župama stvaraju molitvene skupine i tako doprinose buđenju preporeda u svojoj obitelji i župi. Zaista je teško navesti sve molitvene skupine koje su inspirirane molitvenim duhom Međugorja. I na socijalnom području, na području ljubavi prema čovjeku, Međugorje je dalo jako mnogo. Ljudi koji su imali dublje iskustvo Boga osjetili su se pozvani angažirati se i iskazati brigu prema ljudima u potrebi. Spomenimo samo neke od njih: Majčino selo i zajednica «Milosrdni otac», Marys meals (Marijini obroci), Marijine ruke i toliki drugi.

Četrdeset godina je Božja Majka s nama u župi Međugorje. Prilika je to za odgovor i suradnju s nezrecivom Božjom milošću. Molimo se Duhu Svetom kako bismo i mi bili i ostali «ljudi jake vjere», jer izabranje još traje i ne odnosi se samo na župljane župe Međugorje.

„Došli smo ovdje, u Međugorje, obnoviti svoju vjeru u Isusa Krista, našega Otkupitelja, to jest uspostaviti autentičan i vitalan odnos s Njim, našim Gospodinom i našim Bogom, kako bismo u molitvi mogli odgovoriti na presudno pitanje: Kako pronaći Isusa i kako se ponašati u Njegovoj prodornoj i suverenoj Prisutnosti? Drugim riječima, tražimo li uistinu Boga? (...) „Imajmo u Njega povjerenja i budimo uvjereni se da će nam sve ostalo, to jest Njegova milost i vječna sreća, biti dodatno darovani. Neka nas Gospa Međugorska obrati i pomogne nam činiti Božje djelo i sve nas blagoslovi. Amen“

- Kardinal Robert Sarah

Gospino pamćenje | Gospa's good memory

PIŠE: fra Dragan Bolčić

Koliko je pamćenje važno uočimo tek onda kada nam zakaže. Pripovijedamo neku priču i nikako se sjetiti detalja. Nađemo se pred nekom osobom, izgubimo riječ, ne možemo se sjetiti. Vidimo poznato lice, ali se ne sjećamo imena. Ta je spoznaja još neugodnija kada nam netko priđe radosno, oduševljeno jer vidimo da smo prepoznati, ali mi njega ne prepoznavamo.

Životno nas iskustvo uči da je pamćenje krhko. Zato smo u školi učili ponavljati gradivo. Ponavljanjem smo utvrđivali znanje. Osvježivali pamćenje. Kada nešto zapamtimo, tada smo to kadri dobro ispričati. Nerijetko naše priče ovise o našem pamćenju. Kada pričamo priču onda druge uvlačimo u nju. Isto tako, kada netko drugi priča priču, i mi smo u nju uvučeni.

Postoji jedna priča koja je toliko stara, a opet toliko mlada i svježija. Priča koja i danas oduševljava. Priča nastala iz pamćenja jedne žene. U nju smo svi uvučeni. U evanđeoskom tekstu stoji: Ma-

rija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu. (Lk 2, 19) Ova rečenica govori o Marijinu pamćenju. Evanđelist Luka Mariju ne opisuje kao ženu koja sve zna, koja sve razumije, kojoj je sve jasno, koja ima apsolutno razumijevanje svega što joj se događa u životu. Za njega je Marija žena koja pažljivo sluša, koja je pažljiva na sve što se u njoj i oko nje događa. I kako kaže sveti tekst: prebire te događaje, razmišlja o njima.

Kad se susrela s anđelom, Marija nije dobila precizne upute budućih događaja, svega što će se zbiti i kako se treba ponašati. Ni riječi o iskustvu, o zrelosti, o očekivanju. Ni riječi o tome je li spremna ili ne, je li dovoljno sazrela ili ne, je li dovoljna iskusna ili ne. Jedino što znamo jest da je prepoznala Božji poziv i pristala na nj. Sve ono što se slijedom toga događalo, pohranjivala je u sebi. Sve je pamtila, memorirala. Rasla je s tim. Rasla je u vjeri. U doslovnom prijevodu s grčkog izvornika pohranjivati (grč. *symbállo*) znači »stavljati zajedno«. To znači da je Marija sve

događaje ujedinjavala, da ih je promatrala zajedno, da je svaki događaj povezivala s Kristom, gledala u cjelini s Njim. Sve je bilo povezano. Ništa nije rastavljeno ili odvojeno od Njega. U svemu je nazirala duboki smisao. Srastala je s otajstvom kojim je nošena i kojega nosi u sebi.

Kratka rečenica iz Lukina evanđelja koja govori o Marijinu pamćenju i slušanju bremenita je značenjem. Živimo u vremenu u kojemu smo ranjeni nasiljem buke i galame. Uglavnom slušamo izvana. Vanjski nam glasovi zagušuju um i srce. Nasuprot tomu, Gospa nas uči nas ljepoti tišine. Uči nas slušati iznutra. Mi smo kadri za sve što nam se događa u životu olako reći da je Božja volja. Nije! Nego u onome što nam se događa trebamo tražiti i prepoznavati Božju volju. Tek iznutra možemo čuti što nam Bog želi reći kroz različite životne okolnosti i druge ljude. Sve što nam se zbiva putovi su kojima nas Bog želi dovesti do sebe. Ništa nije slučajno. Ako postoji slučajnost, to je onda samo još jedan Božji anonimni potpis.

We only come to realize how important memory is once it begins to fail. We start to tell a story, and simply can't remember its details. We stand before someone, we suddenly lose words, we simply cannot remember them. We recognize a face, but can't put a name to it. This becomes ever more uncomfortable when someone approaches us happily, we are pleased that they recognize us, but, we simply can't remember who he is.

Life experience teaches us that memory is fragile. This is why we learn to repeat our lessons in school. By repeating, we strengthened our knowledge—we refresh our memory. Once we learn something by heart, we can then do a good job retelling it. Quite frequently, the stories we tell depend on our memory. When we tell a story, we thereby draw others into the tale. In the same manner, when someone tells us a story, we, too, are drawn into it. Now then, there is a story that is so old, yet, so fresh—a story that captivates us even today. The story arose from the recollections of a woman. We all are somehow drawn into that story.

In the Gospel text, we read: "Mary kept in mind all these things, pondering them in her heart." (Lk. 2:19). This sentence speaks of Mary's memory. Evangelist Luke

does not describe Mary as a woman who knows all, who understands all, a woman to whom all is clear, who has absolute understanding about all that happens in life. For Luke, Mary is a woman who listens attentively, a woman who is attentively aware of all that happens around her and to her. And, as the sacred text tells us, Mary "...pondered them in her heart," reflecting on them.

When she met the angel, Mary did not receive precise instructions as to what would happen in the future, of all that would take place, or how she was to react—Not a word about experience, about maturity, about expectations. Nor was there a word as to whether or not she was ready, was she mature enough or not, does she have enough experience. All we know is that she recognized the call of God, and that she acquiesced.

All that followed as a result of her acquiescence, she pondered in her heart. She remembered it all, she memorized it. She grew in Faith. In a literal translation from the original Greek text, "to ponder" (Greek: *symbállo*), means "to unite—to join together." Mary untied all these things together, such that she pondered them together, that she tied, and bound, each event with Christ,

and looked at the whole picture along with Him. Everything was connected. Nothing was disconnected to, or separated from Him. She saw deep meaning in all of it. She grew to be an integral part of the mystery that leads her, and which she carries within herself.

The sentence taken from Luke's Gospel, the one that speaks of Mary's memory, of her remembrance, and her obedience is pregnant with meaning. We live in a time that wounds us with the force of noise, and clatter. In the main, we tend to listen to that which is exterior. These exterior voices tend to dull our intellect and heart. Contrary to this, the Gospa teaches us the beauty that is to be found in quietness. We are all too quick to say of all that happens to us: "that is the Will of God!" No, it is not! In all that happens to us, we must seek, and recognize, the Will of God. It is only from our interior self that we can hear what it is that God wishes to say to us through different life experiences, or through other people.

All that happens to us in life serves as a path which God hopes and desires will lead us to Him. Nothing is coincidental. If there is anything which proves to be a coincident, then that is just another of God's anonymous signatures.

100 GODINA RAD

100 Years of

Sestra Anđelina (Cvita) Rotim i s. Jozefina (Luca) Radić 50 godina su redovnice. 12 kolovoza 1971. godine obukle su franjevački habit u zajednici Sestara franjevki Krista Kralja, Provincije Svete obitelji ili kako se često zovu sestre mostarske franjevačke provincije.

Ova zajednica sestara već godinama djeluje u nekoliko država. Ovogodišnje slavljenice su tome svjedoci. Naime njih pet djeluju u tri različite države na dva kontinenta: s. Mira Landeka (Mostar), s. Zora Jažo (Zurich), s. Domagoja Pervan (Augsburg) i sestre Anđelina i Jozefina u Chicagu. Prvi put u povijesti zajednice, sestre koje slave zlatni jubilej još uvijek su aktivne i rade u župama, misijama ili administraciji zajednice.

s. Anđelina Rotim je ušla u samostan s 15 i pol godina. Bijaše mlada djevojčica kada je odlučila poći putem služenja. U ovih 50 godina njeno služenje bijaše u nekoliko gradova i država: Čitluk, Tomislavgrad, Konjic, Bijelo Polje, Heilbronn (Njemačka), te Zagreb u kojem je ostala skoro 40 godina radeći kao medicinska sestra (16 godina Ortodepedija u Kliničkom bolničkom centru Salata i 22 godine na stomatološkom fakultetu). Nakon godina rada u medicini, nastavlja dalje, te odlazi "na kraj svijeta", te od godine 2018. živi i radi među Hrvatima Chicaga.

s. Jozefina Radić ušla je u samostan sa samo 14 godina života. Mala djevojčica prepoznala je već rano svoj put i pošla. Život ju je vodio kroz mnoga mjesta: Konjic, Mostar, Bijelo Polje, Humac, Međugorje, Kreševo, Zagreb, New York, Humac, pa opet Međugorje, Kiseljak, te zadnjih deset godina u Chicagu gdje također djeluje među Hrvatima Chicaga i svojom franjevačkom braćom i sestrama.

U novicijat godine 1971. ih je ušlo 12 mladih djevojaka. Ove godine njih 5 su slavile zlatni jubilej. U zajednicama je uvijek tako. Samo manji broj ostaje do kraja i žrtvuje sve. Na pitanje gdje ima bijaše najljepše, s. Anđelina odgovara: "Meni je najljepše vrijeme bilo u Heilbronnu. Bilo nas je 16 u zajednici. Bilo nam

je jako lijepo." s. Jozefina dodaje: "Svugdje mi je bilo dobro i lijepo." Dok gledaju u život unatrag, u ovih 18, 263 dana ili 600 mjeseci, ili 50 godina, onda se na njima vidi da su zahvalne za prijedeni put.

s. Jozefina: "Hvala Bog za život. Posebice sam zahvalna Bogu za dar molitve koji mi je bio oslonac kroz cijeli život. Nastojala sam gotovo uvijek sat vremena biti pred Isusom. To mi je davalo i daje snagu ići dalje. Bog je uvijek u moj život slao ljude preko kojih osjetih Božju prisutnost. Posebno bih izdvojila molitvenu grupu iz Kiseljaka jer kroz molitvu, ljudi se jako povežu. Bogu hvala za te darove!"

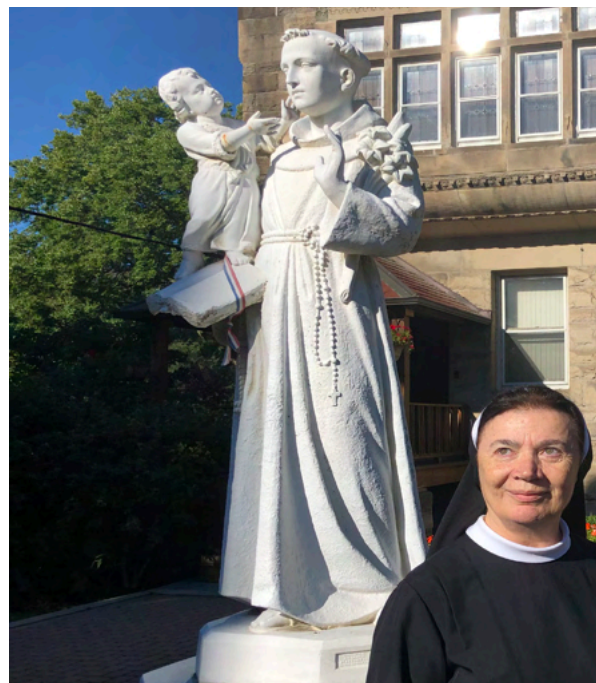
s. Anđelina zahvalno kaže: "Hvala Bogu da sam imala jedan stabilan pristup vremenitom i duhovnom životu. To mi je davalo snagu da život prihvaćam onakav kakv jest. Susret i rad s invalidima ostavio je posebice trajan pečat u mojoj duši. S njima sam i danas povezana. Vjerojatno ću ostati dok bude i njih i mene. To je divno iskustvo."

Što bi poručili drugima.

s. Anđelina veli: "Svaki poziv ima svoju vrijednost i svoje bogatstvo i svaki je Božji dar. Nekada ljudi misle da u onom pozivu u kojem nisu je bolje. Međutim najbolji je onaj u kojem jesmo. Ja bih opet pošla istim ovim putem. Nije uvijek lagan i idealan. Ali isplati se. Ne treba se bojati odgovornosti niti rizika. S Božjom pomoću sve se može."

s. Jozefina zaključuje: "Hvala za sve ljude koje je Gospodin poslao na moj put. Iskrene prijatelje Gospodin uvijek šalje. S Isusom uvijek imamo mir. S njim putujemo!"

Njihovi životi izbrojiše brojne susrete, brojne darove i brojne milosti. Bogatstvo ih je poznavati i od njihova služenja učiti služiti. Bezuvjetno i nesebično! Tu je i ključ sve radošti!

OSTI of Joy

Sister Angelina (Cvita) Rotim and Sister. Jozefina (Luca) Radić have been nuns for 50 years. On August 12, 1971, they joined the Franciscan sisters in the community of the Franciscan Sisters of Christ the King, the Province of the Holy Family, or as they are often called, the Sisters of the Franciscan Province of Mostar.

This community of sisters has been active in several countries for years. This year's jubilants are witnesses to that. Namely, five of them serve in three different countries on two continents. Sr. Mira Landeka (Mostar, B & H), Sr. Zora Jažo (Zurich, Switzerland), Sr. Domagoja Pervan (Augsburg, Germany) and sisters Angelina and Jozefina in Chicago (USA). For the first time in the community's history, the sisters celebrating the Golden Jubilee are still active and serving in parishes, missions, and community administration.

Sr. Angelina Rotim entered the convent at the age of 15 and a half. She was a young girl when she decided to choose the life of service. In these 50 years, her service was in several cities and countries: Citluk, Tomislavgrad, Konjic, Bijelo Polje, Heilbronn (Germany), and Zagreb, where she remained for almost 40 years working as a nurse, 16 years at the orthopedic unit at the Clinical Hospital Center Salata and 22 years at the School of Dentistry). After years of working in medicine, she didn't stop, but went "to the end of the world", and since 2018 she has been living and working among the Croats of Chicago.

Sr. Jozefina Radić entered the convent when she was only 14 years old. The little girl recognized her path early on and set off. Life led her through many places: Konjic, Mostar, Bijelo Polje, Humac, Medjugorje, Kreševo, Zagreb, New York, Humac, then again Medjugorje, Kiseljak, and for the last ten years in Chicago with her Franciscan brothers and sisters.

In 1971, 12 young girls entered the novitiate. This year, 5 of them celebrated their golden jubilee. In communities it is always so. Namely, only a small number stay until the end and sacrifice everything.

When asked the most beautiful time, Sr. Angelina replies: "The best time for me was in Heilbronn. There were 16 of us in the community. It was a very nice experience overall." Sr. Jozefina adds: "I was fine everywhere. I would single out Medjugorje, Humac, Kiseljak and Chicago as special places and time spent in them. As they look back on life, in these 18,263 days or 600 months, or 50 years, they seem to be very grateful for the journey they have taken.

Sr. Jozefina: "Thank God for the gift of life. I am especially grateful to God for the gift of prayer that has been my support throughout my life. I almost always tried to be in front of Jesus for an hour every day. It has given me the strength to go further. God has always sent into my life people through whom I felt God's presence. I would especially single out the prayer group from Kiseljak because through prayer, people get very connected. Thank God for those gifts!"

Sr. Angelina says gratefully: "Thank God I had a solid approach to temporal and spiritual life. It gave me the strength to accept life as it is. Meeting and working with the disabled has left a particularly lasting imprint in my soul. I am still connected with them today. It will probably be so as long as I live. It's a wonderful experience." What would they say to others. Sr. Angelina says, "Every calling has its value and its richness and every gift is of God. Sometimes people think that what they chose is not good enough. It is better somewhere else. However the best place for us is the one we are in. I would do the same over again. It is not always easy and ideal. But it pays off. There is no need to be afraid of the responsibility or risks. With God's help, anything is possible."

Sr. Jozefina concludes: "I am grateful for all the people the Lord has sent on my journey. The Lord always sends sincere friends. We always have peace with Jesus. We travel with him!" Their lives counted numerous encounters, numerous gifts, and numerous graces. It is a gift to know them and to learn from them how to serve. With unconditional and selfless love! That is the key to complete joy!

OBITELJ PAVIĆ

'Moj sritni Iko! Za ovolike pare mogao je kupiti Bog zna kakvu ženu.' Ali on je želio nju.

PIŠE: fra Antonio Musa

Ivanka Paraga rođena je godine 1963. u Chicagu gdje su se njezini roditelji Ivan i Kata Pavić skrasili i savili svoje obiteljsko gnijezdo. Pomislio bi netko da se radi o običnoj priči hrvatskih iseljenika, priči kakvu brojni u emigraciji dijele, ali to je daleko od istine. Prije Ivankina začeca njezini roditelji živjeli su 17 godina stotinama i tisućama milja daleko jedno od drugoga i kroz cijelo to vrijeme dugoga iščekivanja ponovnoga susreta sačuvali su ljubav i vjernost. Ovo je priča o obitelji Pavić.

„Naša priča započinje – kazati će Ivanka s kojom smo razgovarali u župi sv. Jeronima – u selu Rašeljke gdje su rođeni oboje mojih roditelja. Otac Ivan rođen je 1911., a majka Kata, djevojački Udovičić, godine 1919. Taj dio duvanjskoga kraja nalazi se na jednoj tromedi. Povijesno je pripadao Bosni, jezično je najbližiji ikavici Dalmatinske Zagore, a crkveno pripada hercegovačkoj Mostarsko-Duvanjskoj biskupiji.“

Obitelj Ivana i Kate Pavić započela je svoj obiteljski hod u rodnome selu. Bile su to teške godine prije i tijekom Drugog svjetskog rata. Nije bilo lagano biti Hrvatom i katolikom, a Ivan i Kata bili su upravo to. I to su ostali od kraja života. Vjenčali su se u siječnju 1939. godine, a te jeseni započeo je veliki rat. Za vrijeme rata Pavićima se rađa 3 djece. Prva kćer Jelena umrla je svega nekoliko dana poslije poroda, godine 1940. Sin Petar rođen je 1942. Kćer Jela ro-

đena je pak 1944. godine, a svojeg je oca prvi put vidjela kada je imala 17 godina i to u Chicagu 1962. godine.

Ivan Pavić je kroz vrijeme rata pripadao rezervnoj postavi službene hrvatske vojske – hrvatskih domobrana. Tih ratnih godina najviše je vremena provodio u svojem rodnom kraju. Međutim, činjenica da je bio doma nije značila da je život bio lagan i bez izazova. Tim ratnih godina duvanjskim krajem prolazile su sve vojske i miješali se utjecaji velikih sila. Osim domaće hrvatske vojske, Rašeljka su znali proći i Nijemci, četnici i partizani. Valjalo je tih godina glavu i obitelj sačuvati. U jednom od ratnih okršaja godine 1944. smrtno su stradali neki partizani. Od čije ruke su stradali to pak nije jasno. Ipak, Ivan Pavić i njegov rođak lažno su optuženi za njihovu pogibiju. Tako je Ivan iz Rašeljaka morao bježati te kobne 1944. godine, dok je njegova žena Kata bila trudna sa kćeri Jelicom. Ivan je pobjegao u Austriju, a Kata je sa djecom ostala u Rašeljka.

Ivan je u Austriji živio 6 godina. Kroz to vrijeme javljao se kada god je mogao, obitelji je slao pomoć, ali nikada se nije pomišljao vratiti jer je znao da mu je život u opasnosti. Kao i mnogi drugi svoju sreću potražio je u Americi. U Ameriku je došao godine 1950. Brodom je najprije plovio do New Orleansa u saveznoj državi Louisiana, gdje je ostao nekoliko mjeseci, a zatim je došao u Chicago.

„Tata je u Ameriku došao preko Caritasa. Doplovio je u New Orleans i dolje je započeo svoj novi život. Najprije je nekoliko mjeseci radio kao grobar na poslu kojeg mu je Caritas pronašao, kako bi otplatio kartu i troškove putovanja, a zatim je otišao u Chicago u potrazi za Hrvatima. I kroz cijelo to vrijeme na umu je imao samo jednu stvar: kako svoju obitelj dovesti u Ameriku.“

Ivan je u Chicagu radio različite poslove. Jedno vrijeme primjerice radio je kao vozač lifta, a živio je u neposrednoj blizini hrvatske crkve sv. Jeronima koju je pohađao od prvoga dana u Chicagu. Stan je dijelio sa nekoliko drugih Hrvata, a među njima, rođak Ante Pavić i kum Petar Badrov. Kroz cijelo to vrijeme slao je pomoć svojoj obitelji. Kako bi im poslao poruku da je živ još u Austriji, u svoju prvu pošiljku stavio je jednu svoju cipelu. Kada je ta pošiljka došla u Rašeljke, Kata je se našafila: „Moj sritni Iko! Da mi je barem poslao obje cipele, mogla bi ih iskoristiti.“

„Došavši u Chicago tata je odmah započeo raditi. Redovito je slao pomoć svojoj obitelji. Znao je poslati različite stvari. Od brašna do haljinica za moju sestru Jelu. Moja bi mama to onda dijelila s drugima. Nije joj bilo zamislivo da Jelica ima 10 haljina, a da curice oko nje nemaju ni jednu. Takva je bila. Kada odem u domovinu i danas mi tolika rodbina znade kazati da su prvu pričest primili u odjeći koju bi tata poslao iz Amerike

Foto: Obiteljski album: Ivanka sa roditeljima.

Konačno, nakon svih tih godina, koncem 1961. Kati i Jelici napokon je odobrena viza za Ameriku. Petar je pak morao ostati odslužiti vojni rok u komunističkoj Jugoslaviji. Kata i Jelica sjele su na zrakoplov i 7. travnja 1962. su doletjele u Chicago. Petar se pridružio tek 1966.

„Tata je mami poslao lijepi krzneni kaput da u njemu dođe u Ameriku. On je uvijek bio takav, volio se urediti. Kada je taj kaput došao u Hrvatsku, prije nego je mama krenula za Ameriku, mama se opet našalila: 'Moj sritni lko! Za ovolike pare mogao je kupiti Bog zna kakvu ženu.' Ali on je želio nju.“

Po dolasku u Chicago obitelj se nastanila u Bridgeportu, odmah blizu hrvatske crkve sv. Jeronima i tu su ostali nekoliko godina dok nisu otišli u južnije djelove Chicaga. Ipak, kroz sve ove godine ostali su vjerni župljani crkve sv. Jeronima. Kata je često znala kazati da se pitala dok je odla-

Ivanka je rođena u Chicagu, kao plod ljubavi svojih roditelja i kao nagrada za vjernost koju su jedno drugome sačuvali kroz sve te duge godine. „Moja je mama imala 44 godine kada me je rodila. Ljudi bi nekada znali kazati da sam ja greška. To nije istina. Nijedan život nije greška. Ja sam uistinu plod njihove ljubavi. I ne samo to: budući da sam rođena malo kasnije, ja sam bila mome ocu prilika da bude otac. On je samo mene od sve svoje djece izravno odgajao.“

U Chicagu je obitelj Pavić dobro poznata. U ovom dijelu našeg iseljništva brojni su njihovi rođaci i prijatelji. Ivan i Kata su uvijek znali tko su i što su. Išli su u hrvatsku crkvu, pohađali hrvatske bankete i zabave, Ivan je bio i politički aktivan kao član Hrvatskog domobrana ogranak Chicago, s drugim Hrvatima se živjelo, u kući se govorilo samo hrvatski.

„Ja sam bila u četvrtom razredu kada su fra Marko Kozina i fra Ivan Bradvića započeli sa hrvatskom školom. Nedjeljom su na misi najavili osnivanje. Tata me je samo pogledao i kazao: 'Ideš!' Nije tu bilo pregovora. I kako tada, tako i do danas. Kroz školu su prošla i moja djeca, moji nećaci i njihova djeca. I evo ja danas radim kao ravnateljica Hrvatske škole kardinal Stepinac pri našoj župi. Nikako dovoljno naučiti.“ (smijeh)

„Tata nije znao čitati ni pisati, znao se samo potpisati, ali je redovito primao hrvatske novine: Tjednik Danicu, mjesečnik Hrvatski katolički glasnik i godišnjak Hrvatski kalendar. oženjeni su Hrvatima iz Chicaga.

Prije negoli je mama došla u Ameriku, tata je obitelji poslao skoro 5 tisuća američkih dolara. U današnjoj vrijednosti radi se o više od 45 tisuća dolara.

Uza sve ovo, tata je doma slao i novac. Prije negoli je mama došla u Ameriku, tata je obitelji poslao skoro 5 tisuća američkih dolara. U današnjoj vrijednosti radi se o više od 45 tisuća dolara. Ovaj podatak puno govori o njemu. Nije to bio čovjek koji je živio raskošno i razvratno, nego sve što je zaradio slao bi doma“ – kaže Ivanka.

zila iz Hrvatske kako će to u Americi biti. Ide negdje gdje se govori jezik koji ne pozna. Hoće li se moći ispovijediti? To su pitanja koja su je mučila. Kako li je samo sretna bila kad je prve nedjelje došla u hrvatsku crkvu i čula naše pjesme, našeg svećenika i naš narod.

Ivan je svoju obitelj nekoliko puta pokušao dovesti u Ameriku. Iz Bosne i Hercegovine to je bilo još i teže negoli iz Hrvatske. Radi se o vremenu prije nego su granice otvorene. Ivan je tako došao na ideju da se obitelj najprije preseli u Hrvatsku. Tako je Kata sa djecom otišla u Sjevernu Hrvatsku, u okolicu Bjelovara, mjesto Cirkvena. U taj kraj se ranije doselilo nešto Duvnjaka, a među njima i Ivanov brat.

„Tata je svome bratu poslao novac da kupi kuću, okućnicu, njivu i dvije krave za mamu, Petra i Jelicu. Tako je i bilo. Mama je tamo sa djecom živjela 6 godina. Iz tog vremena često je pamtila kako su joj se lokalni seljaci rugali jer je redovito išla u crkvu. Vikali bi za njom: 'Eto popa!' A ona je bila takva – nije popuštala.“

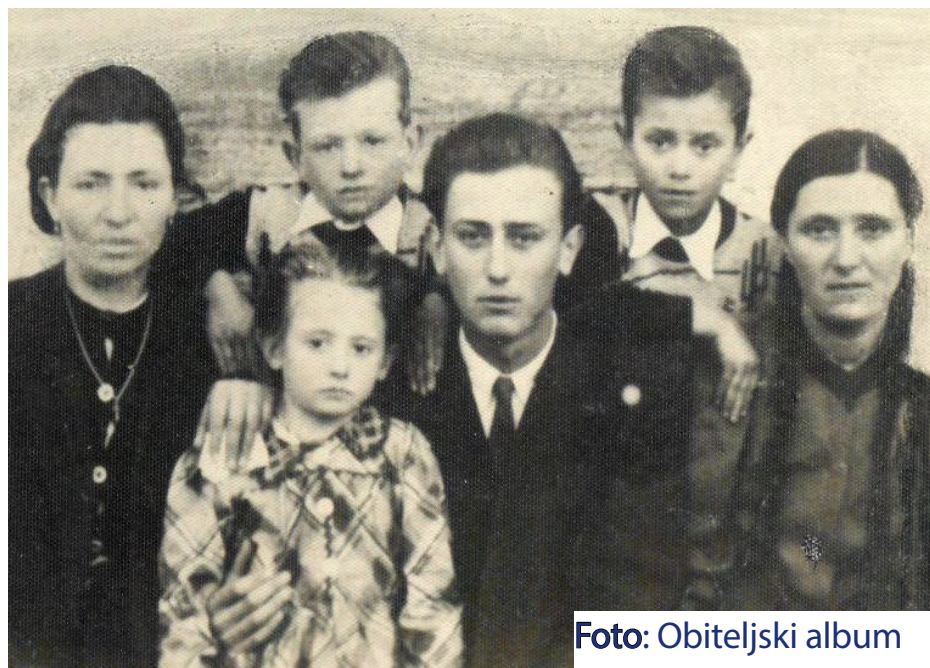

Foto: Obiteljski album

Foto: Obiteljski album: Ivan, Kata i Jelica po prvi put zajedno u Chicagu 1962.

Foto: Obiteljski album: Obitelj Pavić svoj je dom pronašla u Chicagu, a osobito su aktivni u župi sv. Jeronima.

Sin Petar oženio je Dragicu r. Braovac. Bog im je dao dvoje djece, kćer Katarinu i sina Marka. Oboje su oženjeni. Sva Pavića unučad i prauočad krštena su u crkvi sv. Jeronima.

Ivanka je godine 1989. upoznala Domagoja Paragu i vjenčali su se iste godine. Upoznali su se preko Domagojevog brata Dobroslava kojemu je Ivanka bila prevoditeljica na engleski jezik za vrijeme njegovog prvog posjeta Americi. Bog im je podario 4 djece: Ozanu, Darija, Izabelu i Josipa. Ivan Pavić nije dočekao slobodnu Hrvatsku, ali je za nju radio, njoj se nadao i za nju odgajao svoju djecu. Bogu hvala oni su je dočekali.

„Nama je hrvatska riječ bila sve. Znao se tko smo i što smo. I naša župa i naša zajednica bile su i jesu naš dom. Gdje bismo mi danas bili da nam nije bilo crkve sv. Jeronima? Gdje bismo mi danas bili da nije bilo naših franjevaca? Kada je moj otac došao u Ameriku, fra Ferdo Skoko mu je pomogao snaći se. Fratři su uvijek bili s nama i za nas“ – kaže Ivanka.

Dobri temelji jamac su da se kuća ne uruši, a zdrav korijen jamac je da će i plodovi biti dobri. Ivan i Kata Pavić, unatoč svim nevoljama koje su ih kroz život pratile, dali su dobar temelj i zdrav korijen svojoj obitelji. Zaslужuju zato da se njihova priča čuje, ali ne radi isprazne hvale njih samih, nego da njihov primjer nadahne i druge. Kada se ostanu vjerno Bogu, obitelji, domu i jedno drugome – čovjek je onda stvarni pobjednik.

THE STORY OF PAVIĆ FAMILY:

My Iko! Had he at least sent me both shoes, I might have been able to use them!

In our parish communities we keep the memory of many families who left their homeland and came to this part of the world to build a new and better life for their families. We believe that their stories deserve to be heard. This is the story of Pavić family from St. Jerome - Chicago.

Ivanka Paraga was born in 1963, in Chicago where her parents, Ivan and Kata Pavić settled down and wove their family nest. One might think that we are speaking of the story of any ordinary immigrant, a story that is shared by numerous immigrants; however, this is far from the truth. Prior to Ivanka's conception, for seventeen years, her parents lived thousands of miles from each other. During all that time of long expectation of a renewed meeting, they preserved their love and loyalty to each other. This story is about the Pavić family.

Our story begins—we are told by Ivanka as we spoke with her in St. Jerome Parish—in the village of Rašeljke where both of her parents were born. "My father, Ivan, was born in 1911, while my mother, whose maiden name was Udovičić, was born in 1919. That part of the Duvno territory lies in a triangle. Historically, it belonged to Bosnia, linguistically, it is most closely related to the ikavian dialect of the Dalmatian hinterland, and from the ecclesial point of view, the area belongs to the Hercegovinian—Mostar—Duvno diocese."

The family of Ivan and Kata Pavić began their family journey in their native village. This was during the hard times prior to, and during the Second World War. It was not easy to be a "Croatian" or even a Catholic—and Ivan and Kata were exactly that. They married in January of 1939. That same year, in autumn, the Great War began. During the time of the war, three children were born to their union. The first daughter, Jelena, died a few days after she was born, that is, in 1940. Their son Petar was born in 1942. Their daughter, Jela, was born in 1944. Jela saw her father for the very first time when she was 17 years old, and that was in Chicago, in 1962.

During the war, Ivan Pavić served as a reservist in the official Croatian Army, the Hrvatski Domobran [Croatian Homeguard]. During this time, Ivan spent most of his time in his native area. Meanwhile, the fact that he was home did not mean that life was easy for him, or without challenge. During these war years, the region of Duvno saw a variety of armies passing through and the Allied Forces' influence on the region was apparent as they did so. Other than the Croatian home army, the village of Rašeljke saw German, Cetnik, and Partisan armed forces pass through it. One had to safeguard his own head and that of his family during this time. In one

battle that took place in 1944, several Partisan soldiers were killed. It is not clear whose hand was involved in their death. Hence, Ivan was falsely accused and forced to flee from his village in 1944, while his wife Kata was pregnant with their daughter Jelica. Ivan fled to Austria. Kata, along with their children, remained in Rašeljke.

Ivan lived in Austria for six years. During this time, he kept in contact with Kata as best he could. He sent aid to his family, yet, he never dreamed of coming back since he knew that his life would be in danger. As with many others in similar circumstances, he sought his future in America. He arrived in America in 1950. By way of steamer, he arrived in New Orleans, Louisiana, and began his new life there.

"Dad came to America through the Catholic charities. He landed in New Orleans, and began his new life there. At first, he worked in a cemetery for a few months—a job found for him through Charities. This helped him pay for his steamship ticket, and for his travel expenses. Dad then set out for Chicago, seeking to be among his fellow Croatians. During all this time, Dad had but one thing in mind: how to bring his family to America."

Ivan had various jobs in Chicago. One such job was as a lift-truck operator. He lived in close proximity to our Croatian Parish. From the very first, he attended St. Jerome Church. He shared a flat with several other Croatians, among them was his cousin Ante Pavić, and his kum, Petar Badrov. During all that time, he sent aid to his family in Croatia. So as to inform his wife that he was still alive, he sent her one of his shoes in his first packet of aid. When the package arrived in Rašeljke, his wife Kata smiled, and joking said: "Moj sritni lko! Da mi je barem poslao obje cipele, mogla bi ih iskoristiti." [My fortunate lko! Had he at least sent me both shoes, I might have been able to take advantage of them.]

"Dad, having arrived in Chicago, began to work immediately. He sent aid to his family on a regular basis. He would send various things—ranging from flour, to dresses for my sister Jela. My mother would then share this with others. She could not imagine that her daughter Jelica would have ten dresses, while other girls would not have even one. That's the way she was. Often, when I go to our homeland, even today, my relatives tell me that they received their first Holy Communion in a dress that Dad

sent from America. Along with all else that he sent, Dad also sent money. Prior to Mom's arrival in America, Dad sent almost \$5,000 American dollars to her. In today's value, that would amount to some \$45,000 dollars. This fact speaks volumes about him and his character. This was not a man who lived extravagantly, or dissolutely. He would send all that he earned home" Kata says.

Ivan attempted to bring his family to America on several occasions. This proved to be more difficult to do so from Bosnia and Hercegovina than from Croatia. This was before the boundaries were opened. Ivan struck upon the idea that he should move his family to Croatia. Thus, Kata, and her children moved to northern Croatia, near Bjelovar, in a place called Cirkvena. Somewhat earlier, a group of people from the Duvno area settled there, among them, was Ivan's brother.

"Dad sent his brother money to buy Mom, Petar, and Jelica a house, a field, and two cows. Thus, it was. Mom, along with her children, lived there 6 years. She remembers that time well: she recalls how many of her neighbors would openly laugh at her because she went to church regularly. They would shout out to her: "Eto popa!" [There goes the pop! ("Pop" is the formal title of address given to secular priests- Trans.)] That's the way Mom was—she didn't give in."

Foto: Obiteljski album - Ivan i Kata Pavić u Chicagu

Finally, after all those years, at the end of 1961, Kata and Jelica received a visa for America. Petar had to stay behind to serve his obligatory army service in Communist Yugoslavia. Kata and Jelica boarded an airplane, and on the 7th of April 1962, they arrived in Chicago. Petar ultimately joined them in 1966.

“Dad sent Mom a nice fur coat so she could arrive in Chicago in style. He was always that way—he liked to look good. When that coat arrived in Croatia, and prior to her departure for America, Mom, once again, joked: “Moj sritni lko! Za ovolike pare mogao je kupiti Bog zna kakvu ženu” [Moj fortunate lko! For this much money, he could have bought himself whatever kind of woman he wished!]” But, Dad wanted only her.”

Upon arrival in Chicago, the family settled in Armour Square, very near St. Jerome Church. They continued to live there for several years until they moved to the southside of Chicago. Nonetheless, through all these years, they remained loyal to St. Jerome Parish.

Kata would often say that she would ask herself how it will be once she is in Chicago. She would be going somewhere where they speak a language she does not know. Will there be anyone who will be able to understand her? Will she be able to confess her sins? These are questions that cause her much anxiety. How happy she was the first Sunday she went to our Croatian church, and heard our Croatian hymns, our Croatian priest, and our Croatian people.

Ivanka was born in Chicago as the fruit of the love her parents had for each other, and as a reward for the loyalty they preserved for each through all those years.

“My Mom was 44 years old when she had me. Some people were known to say that I must have been a “mistake,” that is, an “accident.” That is not true! No life is a mistake, or accident. I am truly the fruit of their love for each other. And, not only that: the fact that I was born a bit later in their life, I proved to be the opportunity for my Dad to be a Father. Of all his children, I was the only one he had an opportunity to directly raise.”

The Pavić family is well-known in Chicago. Their relatives and friends are numerous in this part of our Croatian community. Ivan and Kata always knew who they were. They attended

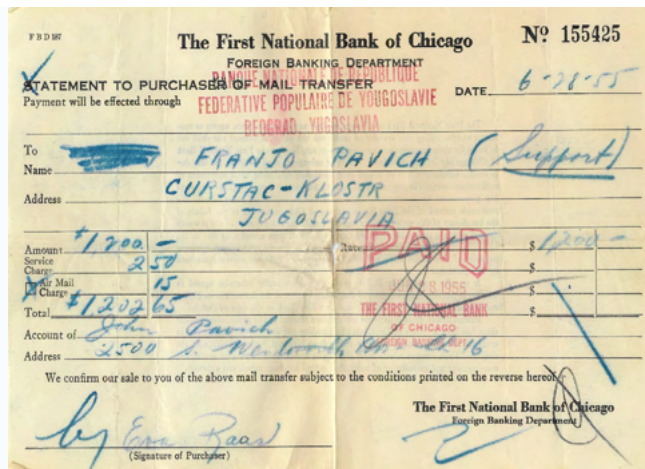

Foto: Obiteljski album: uplatnica kojom je Ivan slao novac obitelji u Domovinu. Novac je u njegovo ime poslala Iva (Eva) Raos, župljanka u župi sv. Jeronima koja je mnogo i često pomagala našim ljudima koji su dolazili u Chicago, pišući i čitajući im pisma koja su došla od njihovih obitelji iz Hrvatske.

our Croatian Parish, went to our Croatian banquets and gatherings. As a Croatian, Ivan was politically active as a member of the Chicago branch of the Hrvatski Domobran, [Croatian Homeguard]. They always lived among other Croatians, and only spoke Croatian at home.

“I was in the fourth grade when fra Marko Kozina, and fra Ivan Bradvica founded our Croatian Saturday School. They announced its founding at our Sunday Mass. Dad looked at me, and simply said: “You’re going!” There could be no argument, and, as it was then, so it is today. My children also attended that Saturday School, as did my nephews and their children. And here I am today, the Director of the Cardinal Stepinac Croatian Saturday School in our parish. One can never learn too much!” (She said with a smile.)

“Dad did not know how to read or write—he only knew how to sign his name. Yet, he regularly received the Croatian weekly Danica, the monthly, Katolički Glasnik, and the annual, Hrvatski Kalendar. All of these were printed and published by our Croatian Franciscan friars in Chicago. I would read these publications to Dad, and in this manner, I was brought up knowing Croatian history.

Ivan died in Chicago in 1983. He was 72 years old. He died of congestive heart failure. Kata lived another 35 years longer. She died at the age of 100, in 2018. Both had their funeral Mass at St. Jerome, and were buried in St. Mary’s Cemetery. Their son-in-law, Jerko Kutleša is also buried there, as is the husband of their daughter Jelica. He died a tragic death at work, while still a young man. Jelica was left a young widow with two sons: Jure and Ivan. She raised them with the help of her parents. Jure and Ivan both married Croatian girls from Chicago. Their son Petar married Dragica, nee

Braovac. God gifted them with two children: a daughter Katarina, and a son, Marko. Both of them are married. All of the Pavić grandchildren, and great grandchildren have been baptized in Saint Jerome Church.

In 1989, Ivanka came to know Domogoj Paraga. They married that same year. They were introduced to each other by Domogoj’s brother, Dobroslav. Ivanka served as interpreter for him during his first visit to America. God gifted them with four children: Ozana, Darijo, Izabela, and Josip. Ivan Pavić did not have the good fortune of living to see a free, and independent Croatia. Yet, he worked for that goal, he hoped for its realization, and he raised his children for that hope. Praise God! They lived to see it become a reality.

Our Croatian word meant all to us. His children. We knew who we were, and where we came from. Our Parish, and our Community, were, and are, our home. Where would we be today if it were not for our church, our St. Jerome? Where would we be if it were not for our Croatian Franciscans? When my father came to America, fra Ferdo Skoko helped him get settled. Our friars were always with us, and for us,” said Ivanka.

A good foundation is a guarantee that a house will not collapse. A healthy root is also a guarantee that its fruits will be good. Ivan and Kata Pavić, despite all the trials that accompanied them all their lives, provided such a good foundation and healthy root for their family. They deserve that their story be told; however, not out of some hollow sense of praise of them, as such, but rather, that their good example might serve as inspiration for others. When one remains loyal to God, to one’s family, to one’s home, and to each other, then it is that man is truly victorious.

NOVO: dr. Hrvoje Mandić »Hercegovačka franjevačka provincija u Drugom svjetskom ratu i poraću«.

U nakladničkoj kući AGM iz Zagreba iz tiska je izašla knjiga dr. Hrvoja Mandića »Hercegovačka franjevačka provincija u Drugom svjetskom ratu i poraću«.

Temelji na desetljećima istraživanja problematike hercegovačkih franjevaca u Drugom svjetskom ratu i poraću, a u svojem izvornom obliku riječ je o proširenoj doktorskoj disertaciji. U historiografiji do ove knjige nije objavljena cjelovita sinteza o Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji u Drugome svjetskome ratu i poraću, iako je posebice u BiH kvalitetno postavljen istraživački temelj, iskoristiv za proučavanje povijesti Hercegovačke franjevačke provincije u razdoblju 1941. – 1945. Ta je tematika posebno zanimljiva jer je riječ o najtežem razdoblju za franjevački red u Hercegovini, ali i za Katoličku Crkvu te hrvatski narod u vremenu Drugoga svjetskog rata i poraća. Stoga se u knjizi nalaze složena analiza zbivanja unutar franjevačkoga reda na području Širokoga Brijega tijekom Drugoga svjetskog rata i nakon njega, franjevačko djelovanje, utjecaj i posljedice partizanskog osvajanja Širokoga Brijega neposredno pred završetak rata.

Očito će mnogi posegnuti za ovom knjigom. Najlakše se može nabaviti kod izdavača preko portala agm.hr. Cijena joj je 280 kn.

U samo 5 koraka dojavite nam tko je preminuo u hrvatskoj dijaspori

Besplatno je i brzo!

Dovidenja, a ne zbogom

Iz župnih zajednica/From our Parish Communities

Sv. Jeronim St. Jerome Chicago

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Ivica Majstorović, župnik,
fra Antonio Musa, župni vikar

2823 S Princeton Ave
Cardinal Stepinac Way
Chicago, IL, 60616

www.stjeromecroatian.org
stjeromecroatian@gmail.com
312-842-1871

KRŠTENI U NAŠOJ ŽUPI BAPTIZED AT OUR PARISH

- Gia Liana Murabito
- Perisin DiCaro
- Theo Varun Ratnasamy
- Nicholas James Guadagno
- Luka Muntean
- Rhea Božena Buntić
- Nikola Hrvoje Armić
- Dylan August Stephens
- Gabriela Karmila Vasilj
- Noah John Pomarico
- Milerika Puntriano
- Sky Puntriano
- Martin Vladimir Bilonić
- Bianca Terese Botica
- Karlo Abel Šimatić

*Neka rastu u mudrosti
i ljubavi Božjoj!*

*May they grow in the wisdom
and the love of God!*

SJEĆANJE NA IN MEMORY OF

- Dolores Crane
- John Alebich
- Luca Grgić
- Lucy Setlak
- Frances Levato
- Daniel Pavletić
- Anica Lončar
- Richard LaPapa

Počivali u miru!

May they rest in Lord's Peace!

MLADIFEST CHICAGO: Od 4.-6. lipnja u našoj je župi održani Mladifest - Susret Hrvatske katoličke mladeži Amerike i Kanade. Ovoga puta, poradi mjera, nisu nam se mogli pridružiti naši prijatelji iz Kanade. Oko 120 sudionika sudjelovalo je na trodnevnog programu koji se održavao u našoj crkvi te na prostorima samostana sv. Ante na Drexelu. Glavni govornik bio je povratnik na Mladifest Paul J. Kim. Mladifest je završen euharistijskom procesijom i svečanom sv. misom u nedjelju 6. lipnja u crkvi sv. Jeronima.

MLADIFEST CHICAGO WAS HELD AT OUR PARISH - JUNE 4-6

VJENČANI U NAŠOJ ŽUPI MARRIED AT OUR PARISH

- Janko Adžić & Željka Lončar
- Luke Beckman & Petra Mamić
- Joseph Fratto & Kelly Ann Sheppard
- Luka Brčić & Nicole Paplauski
- Grant Boost & Michelle Perišić

*Neka Bog blagoslovi ove novu obitelji!
May the Lord bless these new families!*

FIRST RESPONDERS APPRECIATION NIGHT: Već nekoliko mjeseci u našoj župi željeli smo se na osobit način zahvaliti svima policajcima, vatrogascima i medicinskim službama koje su najizloženije svemu što se događa u svijetu danas. Tijekom devetnice Velikoj Gospi tako smo pozvali policijskom kapelana Fr. Dana Brandta da predvodi svetu misu devetnice i propovijeda u našoj crkvi u ponedjeljak 9. kolovoza. Nažalost, nekoliko dana prije tog dana jedna mlada policajka Ella French je bila ubijena na dužnosti, a njezin partner Carlos Yanez bio je teško ranjen. Tako je naša večer u kojoj smo se htjeli zahvaliti postala i večer molitve za dušu pok. Elle i za oporavak njezinoga partnera. Mnoštvo naših župljana ispunilo je crkvu, a pridružilo nam se više od 70 policajaca u uniformi. Osobito smo bili počašćeni što su tu večer u našoj crkvi bili i roditelji ovih policajaca. Neka sve one koji danonoćno štite sve nas čuva zaštita naše Gospe i sv. Mihaela Arkandela.

On Monday, August 9, long planned First Responders appreciation night happened at St. Jerome during the novena to Velika Gospa. Unfortunately, few days before a young Chicago police officer Ella French was shot and killed in the line of duty and her partner officer Carlos Yanez was seriously wounded. Instead of saying thank you our novena mass, celebrated by police chaplain Fr. Dan Brandt, became also the prayer for the soul of officer French and the speed recovery of officer Yanez. Many parishioners filled our church, and we are very honored to have the parents of both police officers with us as we prayed to Our Blessed Mother. Her protection and protection of St. Michael the Archangel may always be upon those who go out every day to keep us safe.

Čestitke Blagi i Ivanki Planinić koji su ove godine izabrani da budu na čelu procesije u čast Velike Gospe. / Congratulations to our grand marshals Mr. & Mrs. Blago and Ivanka Planinić.

BISKUP LOMBARDO U SV. JERKE:
Ove godine na Uočnicu V. Gospe svetu je misu predslavio novi čikaški pomoćni biskup Mons. Bob Lombardo, biskup franjevac. Biskup Lombardo bio je s nama i na sami dan Velike Gospe za procesiju i za svečanu svetu misu.

IZLOŽBA O 115 GODINA VELIKE GOSPE POSTAVLJENA JE U NAŠOJ ŠKOLI I OTVORENA NA PRVU VEČER DEVETNICE. MNOGI SU KROZ DEVETNICU I NA SAMI DAN VELIKE GOSPE POSJETILI OVU IZLOŽBU.
THE EXHIBIT ON 115 YEARS OF VELIKA GOSPA IN CHICAGO WAS OPENED ON THE FIRST NOVENA EVENING. MANY VISITED THE EXHIBIT DURING NOVENA OR ON VELIKA GOSPA FEAST DAY.

VEČER NAŠE ŽUPE NA UTAKMICI WHITE SOXA: U SRIJEDU 18. 8. VIŠE OD 200 NAŠIH ŽUPLJANA JE ZAJEDNO GLEDALO WHITE SOX TIM. BILA JE TO VEČER HRV. ŽUPE SV. JERONIMA NA STADIONU.
ST. JEROME NIGHT AT WHITE SOX: ON WEDNESDAY, AUGUST 18 OUR PARISH HAD ST. JEROME NIGHT AT WHITE SOX GAME. MORE THAN 200 TICKETS WERE SOLD. IT IS FUN TO BE TOGETHER.

Srce Isusovo Sacred Heart Chicago

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Stjepan Bedeniković, župnik,
fra Dragan Bolčić, župni vikar

2864 E 96th St
Chicago, IL 60617

(773) 768-1423
shcroat@comcast.net
www.sacredheartcroatian.org

Beginning of a New School Year 2021-2022

All new beginnings also bring new hopes. Sacred Heart parish school opened its doors for the new school year on Monday August 23. It is good to hear again the voices of children filling our school halls which were quiet during the summer months. We like to welcome back our teachers and the staff, Kathy Tomaszewski (principal), Cielo Almaguer (8th grade), Richard Danielewicz (7th grade), Alison Alberts (6th grade), Isabelle Wallace (5th grade), Sandra Knight (4th grade), Alyssa Reyes (3rd grade), Nicolette Echeverria (2nd grade), Judy Wedryk (1st grade), Maricela Gomez-Palma (kindergarten), Mary Wojcik (pre-k), Patrick Hogan (PE), Raya Lopez (Adm. Assistant), Veronica Verdi (Business Manager), Marie Rokicki (After School Care), Kathie Stelmaszek (Volunteer), Sonia Salas (Food Service), Mr. Mrs. Ivan Beš (Custodians)

Friday, Sept.3, Fr. Stephen Bedeniković, O.F.M. the pastor celebrated the opening Mass for the school year. In his homily Fr. Stephen encouraged the students to use and develop their God given gifts during the school year in order to grow in their faith in Jesus Christ. At the end of the Mass Fr. Stephen gave a special blessing to the new principal, teachers and the school staff. He also welcomed all the students and wished them a good year. After Mass the student body had the installation of their new student representatives. They

were elected by their classmates to represent the students and their specific concerns and needs.

NOVA ŠKOLSKA GODINA 2021-2022:

Svi novi počeci donose i nove nade. Župna škola „Presveto srce“ otvorila je vrata za novu školsku godinu u ponedjeljak, 23. kolovoza. Dobro je ponovno čuti glasove djece koja pune naše školske dvorane, koji su bili tihi tijekom ljetnih mjeseci. Zelimo dobrodošlicu našim učiteljima i osoblju, Kathy Tomaszewski (ravnateljica), Cielo Almaguer (8. razred), Richard Danielewicz (7. razred), Alison Alberts (6. razred), Isabelle Wallace (5. razred), Sandra Knight (4. razred), Alyssa Reyes (3. razred), Nicolette Echeverria (2. razred), Judy Wedryk (1. razred), Maricela Gomez-Palma (vrtić), Mary Wojcik (pred-k), Patrick Hogan (PE), Raya Lopez (adm. Asistent), Veronica Verdi (poslovna menadžerica), Marie Rokicki (posliješkol-ska njega), Kathie Stelmaszek (volonterka), Sonia Salas (služba za hranu), Ivan Beš (čuvari)

U petak, 3. rujna, vlč. Stephen Bedenikovic, O.F.M., župnik je slavio uvodnu misu za školsku godinu. U homiliji fra Stjepan je potaknuo učenike da tijekom školske godine koriste i razvijaju svoje darove koje im je Bog dao kako bi ojačali svoju vjeru u Isusa Krista. Na kraju mise dao je poseban blagoslov novom ravnatelju, učiteljima i školskom osoblju. Također je poželio dobrodošlicu svim učeni-

ma i zaželio im uspješnu godinu. Nakon mise učeničko vijeće imalo je instalaciju svojih novih predstavnika. Njihovi su kolege izabrali da predstavljaju studente i njihove specifične brige i potrebe.

PARISH FESTIVAL: 2021

The feeling of summer was in the air as we began the month of June. The parishioners of Sacred Heart are also busy with all the preparations for the annual summer Festival. As the first rays of the sun were coming over the horizon from Lake Michigan, the smell of BBQ smoke was in the air over South Chicago. Our Parish Festival this year was scheduled for Sunday June 27, 2021. Because of the virus concerns we had to scale down the usual Festival activities. At the Festival committee meeting the plan we put together that on June 27, we had BBQ Lamb, Pork and Chicken, BBQ Shish-ka-bob and Čvapčići (Croatian Sausages) Luncheon in our parish hall or you can take it home. Dinners were served with Croatian Salad. Cold drinks and coffee were available. Under the watchful eye of Milam Grbavac and the crew from the Croatian Hunters Club Srna. By 10:00am the food was ready for the people who were waiting in great anticipation. By 1:00pm most of the food was gone. Again this year Tony Alilovic donated the lambs, pigs and chicken for the festival. We plan to have on September 19 second part of our Parish Fe

stival. Again we will be serving BBQ Lamb, Pork and Chicken. BBQ Shish-ka-bob and Čevapčići (Croatian Sausages) Luncheon in our parish hall or you can take it home. Dinners will be served with Croatian Salad. Cold drinks and coffee were available. There will be games and raffles. We want to thank the Festival committee on their planning and all who came and participated in our annual event.

Župni Festival 2021

Osjećaj ljeta bio je u zraku kad smo započeli mjesec lipanj. Fratri iz Presvetog Srca također su zauzeti svim pripremama za godišnji ljetni festival. Dok su prve zrake sunca dolazile preko horizonta s jezera Michigan, miris dima s roštilja osjetio se u zraku iznad južnog Chicaga. Naš župni festival ove je godine bio zakazan za nedjelju, 27. lipnja 2021. Zbog zabrinutosti zbog virusa morali smo smanjiti uobičajene festivalske aktivnosti. Na sastanku festivalskog odbora sastavili smo plan da smo 27. lipnja imali roštilj janjetinu, svinjetinu i piletinu. Roštilj Shish-ka-bob i čevapčići (ruske kobasice) Ručak u našoj župnoj dvorani ili ga ponesite kući. Večere su poslužene uz hrvatsku salatu. Na raspolaganju su bila hladna pića i kava. Pod budnim okom Milana Grbavca i posade iz Kluba hrvatskih lovaca Srna. Do 10:00 sati hrana je bila spremna za ljude koji su čekali u velikom iščekivanju. Do 13:00 sati većina hrane je nestala. I ove godine Tony Alilović donirao je janjetinu, svinje i piletinu za festival. Planiramo 19. rujna imati drugi dio našeg župnog festivala. Opet ćemo posluživati roštilj janjetinu, svinjetinu i piletinu. Roštilj Shish-ka-bob i Čevapčići (hrvatske kobasice) Ručak u našoj župnoj dvorani ili ga ponesite kući. Večere su poslužene uz hrvatsku salatu. Na raspolaganju su bila hladna pića i kava. Bit će igre i tombole. Želimo se zahvaliti festivalskom odboru na njihovom planiranju i svima koji su došli i sudjelovali na našoj godišnjoj manifestaciji.

Religious Education Program

Our Religious Education Program is holding registration. If you are a parishioner and your child attends a public school, please register them for religion classes, so they can be prepared for the reception of the sacraments. First Reconciliation (Confession) will be March 15 2022, First Holy Communion April 30 2022.

Vjeronauk

Naš program vjeronauka ima registraciju. Ako ste župljanin i vaše dijete pohađa javnu školu, molimo vas da ga upišete na satove vjeronauka kako bi se mogli pripremiti za primanje sakramenata. Prvo pomirenje (ispovijed) bit će 15. ožujka 2022, prva sveta pričest 30. travnja 2022. Potvrda će biti 13. svibnja 2022. Nastava će započeti 25. rujna. Za prijavu nazovite župno mjesto ili školu 773-768-3728.

QUEEN OF HEARTS RAFFLE:

We are happy to announce that Sacred Heart Queen of Hearts Raffle. Tickets can be purchased after Mass at the church, school or at Small World Bar & Grill 3325 E. 106th St. and during any school function. The raffle price is 6 tickets for \$5.00. This week's projected pot is \$5,500. The drawing will be on Friday's, at 7pm.

QUEEN OF HEARTS LUTRIJA

Sretni smo što možemo najaviti nagradnu igru Sacred Heart Queen of Hearts. Ulaznice se mogu kupiti nakon mise u crkvi, školi ili u Small World Bar & Grill 3325 E. 106. St. i tijekom bilo koje školske priredbe. Cijena tombole je 6 ulaznica po 5,00 USD. Ototjedni predviđeni ulog iznosi 5.500 USD. Izvlačenje će biti u petak, u 7pm.

HOLY HILL

Despite the concerns with the Corona Virus and restrictions in traveling we proceeded with our plans for The Croatian Pilgrimage to Holy Hill Shrine in Wisconsin. For many years the Croatian community of Chicago and Wisconsin gathered yearly at the

Shrine of Mary at Holy Hill to pray and honor Mary our intercessor. People were grateful for the opportunity to get out of the city, spend some time in prayer. Returning back home they felt refreshed and renewed in faith.

HODOČAŠĆE NA HOLY HILL

Unatoč korona-virusu i ograničenjima putovanja, nastavili smo s tradicijom hrvatskog hodočašća u svetište Holy Hill u Wisconsinu. Već godinama hrvatska zajednica Chicaga i Wisconsinina se godišnje okuplja u marijanskom svetištu Holy Hill moleći i časteći Mariju, nasu zagovornicu. Ljudi su bili zahvalni za mogućnost za otići iz grada i provesti neko vrijeme u molitvi. Na povratku su se svi osjećali osvježeno i obnovljeno u vjeri.

Scouts Awards

Congratulations to Cub Scout Pack 773, Nick Loncar and Charlie Stosich) their Light of Christ & Parvuli Dei religious emblems. These emblems were awarded on Saturday July 17 at 4:30pm Mass to scouts who chose to go a step further in their Duty to God requirements by learning more about their faith than what is required.

Nagrade Cub Scout:

Čestitamo Cub Scout Packu 773, Nicku Loncaru i Charlieju Stosichu) njihov vjerski simbol Svjetla Krista i Parvuli Dei. Ti su amblemi dodijeljeni u subotu 17. srpnja u 16:30 sati misi izviđačima koji su odlučili otići korak dalje u svojim zahtjevima Dužnosti prema Bogu naučivši više o svojoj vjeri nego što je potrebno.

Sv. Ćiril i Metod

St. Cyril and Methodius
New York

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Nikola Pašalić, župnik
fra Lovro Šimić, župni vikar

Sestre Franjevke:
s. Izabela Galić & s. Zdravka Širić

502 W 41st St
New York, NY 10036

(212) 563-3395
info@croatianchurchnewyork.org
www.croatianchurchnewyork.org

PROSLAVA SV. ANTE - ŽUPNI PIKNIK

Unatoč svim negativnim okolnostima koje je prouzročila pandemija svjetskih razmjera, župljani i prijatelji župe svetih Ćirila i Metoda i sv. Rafaela uspjeli su i ove godine održati tradicionalnu vanjsku proslavu svetog Ante i prvi župni piknik. Iako tjedan dana kasnije od ustaljenog, točnije 20. lipnja 2021., procesijom i svetom misom u 11 sati, na hrvatskoj zemlji u New Jersey-u, započela je proslava sv. Ante.

Mnoštvo župljana i prijatelja župe iz okolnih mjesta: Pennsylvania, Connecticut, New Jersey došli su na hrvatsku zemlju kako bi još jednom pokazali svoje zajedništvo, a prije svega svoju odanost i vjernost Bogu. Svetu misu ove godine predslavio je novi župni vikar fra Lovro Šimić a uz njega je koncelebrirao don David Leskovar, salezijanac koji je trenutno na studiju u Pennsylvaniji.

U nadahnutoj propovijedi don David je podsjetio prisutne tko je bio sv. Ante i da unatoč svemu, unatoč svim prilikama i ne prilikama, ukoliko svoj pogled upravimo na križ Krista raspetoga tada i u najtežim trenutcima nalazimo utjehu i pomoć koja nam je prijeko potrebna. Nakon završetka svetog misnog slavlja okupljeni su pronašli svoja mjesta u hladovini jer je dan bio savršeno sunčan i nastavili druženje uz

bogati tradicionalni menu hrane i pića. Ovo naše druženje je na poseban način uzveličao svojim prisustvom generalni konzul Republike Hrvatske u New Yorku gospodin Nikica Kopočević skupa sa svojim osobljem iz konzulata kao i hrvatski vojniataše pri UN-u gospodin Carol Lučev.

Zabavu su uljepšali naši tamburaši koji su predvodili pjesmu i ples, a zaigralo se nogometa i balota. Članice Društva sv. Krunice su i ove godine za sve prisutne pripremili kavu i kolače. Sav prihod koji su dobili, članice Društva će proslijediti u humanitarne svrhe.

Članovi odbora Hrvatske zemlje zahvalili su se svima na dolasku kao i na donacijama za hrvatski dom fra Mladen Čučalo koji je još uvijek u procesu izgradnje. Zahvaljujući trudu i naporu vrijednih ruku župljana volontera, uz koordinaciju župnika fra Nikole i članova odbora Hrvatske zemlje na čelu sa Ivicom Kajićem, još jedna proslava sv. Ante i župni piknik protekli su u savršenom ozračju i već u pregovorima za drugi župni piknik koji će se održati oko blagdana Male Gospe, odnosno rođenja BDM.

Neka Gospodin blagoslovi sve naše drage župljane i prijatelje župe svetih Ćirila i Metoda i sv. Rafaela i da se ovo naša tradicionalno okupljanje nastavi još godinama.

Don David je podsjetio prisutne tko je bio sv. Ante i da unatoč svemu, unatoč svim prilikama i ne prilikama, ukoliko svoj pogled upravimo na križ Krista raspetoga tada i u najtežim trenutcima nalazimo utjehu i pomoć koja nam je prijeko potrebna. Nakon završetka svetog misnog slavlja okupljeni su pronašli svoja mjesta u hladovini jer je dan bio savršeno sunčan i nastavili druženje.

Bl. A. Stepinac

Bl. A. Stepinac

Chicago

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Dražan Boras, župnik
Ivan M. Mikan, trajni đakon

6346 N Ridge Ave
Chicago, IL 60660

(773) 262-0535
www.blessedstepinac.com

Ljeto se polako oprašta od nas ovim posljednjim toplim danima. Mnogo je uspomena, mnogo susreta i događaja sažeto u ovih nekoliko mjeseci. Većina naših župljana krenula je put Lijepe naše, zagrliti sve one koje svake godine teška srca ostavljaju. Svaki pozdrav ujedno je iščekivanje novoga susreta. Preko ljeta se tako utišala i naša župna zajednica, no to nikako ne znači da nije bila aktivna.

Mnogi su imali priliku biti u Međugorju na 40. godišnjicu Gospina ukazanja. Srca puna radosti i duša puna milosti ono je što su dijelili u tom velikom trenutku. Neki od nas bili su sretnici koji su slavili Gospu upravo na tom blagoslovljenom mjestu, te se vratili u Chicago kako bi svjedočili o Gospinoj ljubavi i mislosti koju godinama iskazuje našem narodu, kao i svakom vjerniku koji je pohodi. Za sve one koji nisu mogli biti u blizini Gospe u Međugorju, obilježili smo taj dan u nasoj župi, a našu nebesku Majku darovali cvijećem, ljubavlju, zahvalnošću, molitvama i nadom.

Kako je svaki fratar koji prođe našom župom ostavio trag u našim srcima, tako smo s ponosom fra Luku Corića pratili u molitvi na dan njegove Mlade miše koja je održana 8. kolovoza u Širokom Brijegu. Fra Luka je oformio naš crkveni zbor na koji smo i danas ponosni. Bio je toliko drago viđeno lice naše zajednice. Sada mu želimo blagoslov na njegovom životnom i svećeničkom putu.

Naš orguljaš, fra Slaven Tomić u Od 30. srpnja do 1. kolovoza održanoj misom u 18 sati, polazio je Župljani su donirali svoje stvari, svečane zavjete. Fra Slavenu želi dok je prihod od prodaje bio namo mir i ustrajnost u vjeri. Sretni mjenjen župi za nadolazeće velike da je dio naše zajednice i da svojim poravke koje nas očekuju. Toplo talentom uljepšava svete nedjelje. ljetno sunce izmamilo je mnoge nje mise. Po povrtaku u Chicago prolaznike na ulice grada, pa je tako fra Slaven se vraća na studij. A vra- ova prva akcija polučila uspjeh. ča se i našim nedjeljnim euhari- Bilo je tu neizostavnog druženja, stijskim slavljinama. Dragi Slavene, veselja i smjeha, jer ima li veće ravelike čestitke i veselimo se sva- dosti od zajednice koja radi i pomkom ponovnom susretu s tobom. maže svoj drugi dom – našu župu.

Srce Isusovo Sacred Heart Milwaukee

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Ivan Strmečki, župnik

917 N 49th St
Milwaukee, WI 53208
(414) 774-9418
sh.croatian@yahoo.com
www.sacredheartmilwaukee.org

NOVOSTI IZ SRCA ISUSOVA

NEWS FROM SACRED HEART

ŽUPNI FESTIVAL

Svake godine na prvu nedjelju u mjesecu kolovozu naša župa organizira svoj župni festival. Tako je bilo i ove godine. Bogu hvala da smo bili u mogućnosti organizirati gotovo sve što smo činili i godinama prije: hranu, piće, igre, lutriju, druženje i dr.

Velika hvala svim našim župljanima koji ulažu svoje vrijeme i ljubav u organizaciju ovoga događaja kada se mi Hrvati tako lijepo predstavimo našem gradu i svima onima s kojima živimo i radimo svakodnevno.

PARISH FESTIVAL

Every year the first Sunday of August is reserved for Sacred Heart parish festival. This year was not exception. Thanks be to God for being able to put another successful festival up. This year we were able to organize almost everything we did before: food & drinks, games, raffle etc.

Thank you to all parishioners who work tirelessly to make this event happen. It is beautiful to see how our community is being presented in our city and to those we live among. God bless you all and God bless our parish.

HODOČAŠĆE: HOLY HILL

I ove godine održano je naše tradicionalno hodočašće u Gospino svetište na Holy Hill. Ove godine okupili smo se u subotu 21. kolovoza.

Svetu misu predslavio je fra Dragan Bolčić iz Chicaga, a u koncelebraciji su bili fra Lawrence Franković, fra Antonio Musa i fra Ivan Strmečki. Kod oltara je posluživao bogoslov fra Vinko Bačak. Skladnim pjevanjem ravnao je Joe Smolka iz Chicaga.

Poslije svete mise iskoristili smo priliku za ručak, a zatim smo molili i put križa na prelijepom vanjskome križnome putu. Bogu hvala za ovaj dan i za sve vjernike koji su se i ove godine okupili u molitvi našoj Gospi.

NEW PARISH COUNCIL PRESIDENT AND TRUSTEES

Congratulations to Mike Michalski, the new President of the Parish Pastoral Council! The previous chairperson of the Council, Rick Rogers, was recently installed as a Trustee, together with Donna Roche.

Accordingly, Mike Michalski, the vice-chairperson of the Council, takes the place of the old chair/president of the Parish Pastoral Council. We thank Rick for his service on the Parish Pastoral Council, and pray that God may bless Mike with fruitful service in his coming service as Council president.

Sv. Josip St. Joseph St. Louis

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Stjepan Pandžić, župnik

2112 S 12th St
St. Louis, MO 63104

(314) 771-0958

www.stjosephcroatiancatholicchurch.com

SLAVLJA U NAŠOJ ŽUPI

U četvrtak, 26. srpnja Društvo sv. Ante proslavilo je svoju nebesku zaštitnicu - majku Blažene Djevice Marije. Prije svete mise bila je prilika za ispovijed, a pod svetom misom nagovor na temu svetih Joakima i Ane.

U petak 6. kolovoza započela je Devetnica Velikoj Gospi. Svaku večer molili smo se i okupljali pod zaštitom Blažene Djevice Marije. Veliku Gospu svečano smo proslavili u nedjelju 15. kolovoza.

Naš redoviti župni život se nastavlja ove jeseni. U godini u kojoj slavimo na osobit način našeg zaštitnika sv. Josipa, mi nastavljamo koračati u vjeri, nadi i ljubavi prema Kraljevstvu Božjemu kojemu se nadamo i u koje vjerujemo.

CELEBRATING THE FEAST DAYS

On Thursday, July 26, the Society of St. Anne celebrated their patron Saint and mother of Blessed Virgin Mary. Holy confession was available before mass.

On Friday, August 6 the novena to Assumption of Blessed Mother started and continued for 9 consecutive days. The celebration of Assumption took place on Sunday, August 15.

With the Fall coming up, we are looking forward to starting another exciting year here at St. Joseph.

HRVATSKI DAN U ST. LOUISU

Croatian Day in St. Louis

Tradicionalna proslava hrvatskog dana u našoj župi je održana u nedjelju 29. kolovoza. Engleska sveta misa slavljena je u 8:30 sati, a sveta misa na hrvatskom jeziku u 10 sati.

Poslije svete mise uslijedio je župni piknik na kojemu su posluženi hrvatski i američki specijaliteti. Naše domaćice pripremile su odlične domaće slastice, a organizirana je i župna lutrija.

Svojom pjesmom i plesom počastili su nas naši najmlađi. Bilo je ovo lijepi i radosni dan za našu hrvatsku zajednicu koja se okuplja u ovome gradu.

Traditional Croatian Day and homecoming picnic was held in our parish on Sunday, August 29. English mass was celebrated at 8:30 followed by Croatian mass at 10:00 AM.

After the mass parish picnic began. The best Croatian and American food was served with the special homemade sweets prepared by our parishioners. The raffle also took place.

Our Kolo group prepared a performance for us. This truly was a beautiful and joyous day for our Croatian community here in St. Louis.

Djeca i mladi iz naše Kolo grupe nastupili su na Hrvatskome danu u našoj župi. Hvala roditeljima koji ih ustrajno dovode i njihovim učiteljima.

Velika hvala našim vrijednim domaćicama koje su i za ovaj piknik pripremile mnoštvo domaćih slastica i na taj način pomogli našu župu i našu zajednicu.

Iz župnih zajednica/From our Parish Communities

Sv. Nikola Tavelić St. Nicholas Tavelic Montreal

Župno Osoblje | Parish Staff fra Stipe Renić, ravnatelj misije

4990 Savane Place
Montreal (Qc)
H4P 1Z6

514 739-7497
croatianchurchmtl@gmail.com
www.croatianchurchmtl.ca/

COVID-19 U MONTREALU

Mjesec lipanj je donio pozitivne promjene u Montrealu što se tiče pandemijskih ograničenja. U ponedjeljak 7. lipnja stupila je na snagu uredba da crkve koje imaju dovoljno prostora da osobe koje nisu iz istog domaćinstva mogu biti udaljene 2 metra jedni od drugih – mogu imati do 100 osoba u isto vrijeme. Zbog veličine naše crkve, mi smo odredili da na sv. misi ili drugom događaju u crkvi možemo imati do 75 osoba. Međutim, i dalje je ostala na snazi uredba da za vjenčanja i sprovode ne možemo imati više od 25 osoba. Nedjeljnu sv. misu u 9 sati ujutro smo nastavili slaviti do kraja mjeseca lipnja a potom smo prešli na ljetni raspored: subotom u 5 sati poslije podne (uočnica nedjelje) te nedjeljom u 11 sati prije podne. Hvala svima koji su se savjesno najavljivali kada su željeli doći na sv. misu. Od 7. lipnja to više nije bilo potrebno. Župljani su mogli slobodno doći na sv. misu nedjeljom ili kroz tjedan. Ipak, i dalje se držimo epidemioloških mjera (razmak, nošenje maske, dezinficiranje ruku...) tako da se u crkvi svi možemo osjećati mirno i sigurno.

Od ponedjeljka 14. lipnja dozvoljeno je da crkve mogu imati do 250 osoba u isto vrijeme. Ipak, mi smo i dalje ostali na broju 75. Međutim, promijenio se propis o vjenčanjima i sprovodima - od 14. lipnja smo mogli imati do 50 osoba na vjenčanju ili sprovodu.

Već dva tjedna nakon toga (ponedjeljak 28. lipnja) Montreal je ušao u 'zelenu zonu'. Od tada crkve mogu imati do 250 osoba za sv. mise, vjenčanja ili sprovod. Ipak, zbog veličine naše crkve mi možemo primiti do 75 osoba na sv. misi. Bogu hvala da možemo imati i toliko župljana u našoj crkvi.

COVID-19 IN MONTREAL

The month of June brought positive changes in Montreal in terms of pandemic restrictions. On Monday, June 7, a decree came into force that churches that have enough space can have up to 100 people at a time. Due to the size of our church, we have determined that at Masses or other occasions in the church we can have up to 75 people. However, a restriction remained in force that we cannot have more than 25 people for weddings and funerals. We continued to celebrate Sunday Mass at 9 a.m. until the end of June and then moved on to the summer schedule: Saturday at 5 p.m. (Sunday Vigil Mass) and Sunday morning at 11 a.m.

Big thanks to all who patiently announced themselves when they wanted to come to Holy Mass. As of June 7, this was no longer necessary. The parishioners were free to come to Mass on Sundays or throughout the week. However, we still adhere to epidemiological measures (distancing, wearing a mask, hand disinfection...) so that we can all feel calm and safe in the church. As of Monday, June 14, churches are

SJEĆANJE NA IN MEMORY OF

- Anđelka Bernat
- Dinka Berša
- Krešimir Krnjević
- Mafalda Vunić

Pokoj vječni daruj im, Gospodine!

KRŠTENI BAPTIZED

- Hunter Ante Albanese
- Dario Baljak
- Ioannis Josip Psarudis

Bog ih blagoslovi i čuvao!

VJENČANI MARRIED

Dario Tomeković
&
Georgina Rodriguez Mercado

Čestitamo! Sretno!

allowed to have up to 250 people at a time. Still, we remained at number 75. However, the regulation on weddings and funerals has changed - as of June 14, we could have up to 50 people at a wedding or funeral. Two weeks later (Monday, June 28), Montreal entered the 'green zone'. Since then, churches can have up to 250 people for Masses, weddings or funerals. However, due to the size of our church we can accommodate up to 75 people. We are thankful that we can have that many.

LJETNA DOGAĐANJA

Početak ljeta je obilježila proslava sv. Ante Padovanskog. U nedjelju 13. lipnja smo zahvaljivali Bogu što nam je dao tako divnog sveca za uzor. Za taj dan smo se pripravljali trodnevnicom. Svetkovina rođenja sv. Ivana Krstitelja je neradni dan u provinciji Quebec. Zato smo u četvrtak 24. lipnja, nakon sv. mise u crkvi, imali i mali piknik. Pripremali smo čevape i kobasice koje su mnogi ponijeli za svoj obiteljski ručak. U petak 25. lipnja smo Bogu zahvalili za 40 godina milosti koje su milijuni hodočasnika primili u Međugorju.

Trodnevnicom smo se pripravljali i za proslavu svetkovinu Velike Gospe. U nedjelju 15. kolovoza smo prije sv. mise imali procesiju kroz naše najbliže susjedstvo. Htjeli smo tako javno posvjedočiti da je Blažena Djevica Marija naš uzor kojeg želimo slijediti. Nakon duhovne okrepe u crkvi imali smo piknik iza crkve gdje smo se pobrinuli da i naše tijelo dobije svoju hranu. Tom prigodom je nastradalo 11 janjaca i 10 prašćića. Hvala članovima Odbora naše misije i svim ostalim dobrovoljcima koji su sudjelovali u pripremama, onima koji su hranu pripremali i prodavali, te svima onima koji su hranu kupili, blagovali kraj crkve ili ponijeli svojim kućama.

ČESTITAMO 50. GOD. BRAKA!

U subotu 14. kolovoza naši dugogodišnji župljani Janko i Danica Granić obilježili su 50. godišnjicu svoga braka. Radujemo se s njima i srdačno im čestitamo. Neka im dobri Bog podari obilje svoga mira i blagoslova.

OPROŠTAJ SA SESTRAMA

Uskoro nas očekuje oproštaj s našim časnim sestrama dominikankama koje se 15. rujna vraćaju u Hrvatsku. Rastanak s onima koje volimo i cijenimo je uvijek tužan i težak. Ipak, htjeli bismo Bogu zahvaliti što smo kroz mnoge godine mogli biti zajedno. Sestre dominikanké Kongregacije svetih Anđela Čuvara su od 13. siječnja 1980. godine marljivo i predano radile u našoj zajednici u Montrealu. Želimo se prisjetiti s. Kaliste Stantić i s. Estere Plavša koje su prve pastoralno djelovale u našoj misiji. Potom su od 1982. godine s nama bile s. Ivana Skrinjar i s. Mirka Vareškić. Bogu hvala na svim milostima koje nam je u tom vremenu udijelio. Časne sestre su našim svećenicima bile desna ruka u liturgijskome i pastoralnome radu. Sestre su mnoge generacije djece poučavale vjero

nauk. S. Ivana je ravnala crkvenim pjevačkim zborom te predvodila dječje pjevanje u hrvatskoj školi. S. Mirka je vodila brigu o ministrantima, čitačima te o administraciji u župnom uredu. Sestre su se brinule da nam crkva bude uredna i lijepo okićena. Također, zaslugom sestara prostor ispred crkve je uvijek ispunjen lijepim cvijećem. Teško je nabrojiti što su sestre još sve radile s odraslima i djecom oko raznih priredbi, proslava i svečanosti. Mnogo ljubavi su uložile u kuhinji oko župnih ručkova i piknika. Svake jeseni sestre su pripremale sarmu koju su cijenili mnogi ljubitelji hrvatske tradicionalne kuhinje. Časne sestre Kalista, Estera, Ivana i Mirka su ostavile veliko svjedočanstvo svoga predanja i ljubavi u služenju Bogu, svome dominikanskom redu i našem hrvatskom narodu u Montrealu i okolici. U nedjelju 12. rujna u 11 sati prije podne ćemo slaviti sv. misu zahvalnicu u našoj crkvi a potom ćemo se okupiti na programu i ručku u dvorani. U skladu s epidemiološkim mjerama, za tu prigodu ćemo imati ograničen broj župljana u crkvi i u dvorani. Nadamo se da će sve proteći u naboljem redu.

FAREWELL TO SISTERS

Farewell to our Dominican sisters, who are returning to Croatia on September 15, awaits us soon. Saying goodbye to those we love and appreciate is always sad and difficult. Still, we would like to thank God that we have been able to be together for so many years. The Dominican Sisters of the Congregation of the Holy Guardian Angels have worked diligently and devotedly in our community in Montreal since January 13, 1980. We want to remem-

ber Sr. Kalista Stantić and Sr. Estera Plavša who were the first to work pastorally in our Croatian Catholic Mission. Sr. Ivana Skrinjar and Sr. Mirka Vareškić arrived to Montreal in 1982. Thanks be to God for all the graces we have received since then. The sisters were like a right hand to our priests in various liturgical and pastoral activities. The sisters have taught religious education to many generations of children. Sr. Ivana conducted the church choir and led children's singing in the Croatian school. Sr. Mirka took care of the altar servers, lectors and the administration in the parish office. The sisters made sure that our church was always well kept and appropriately decorated. Also, thanks to the sisters, the space in front of the church was always filled with beautiful flowers. It's not easy to count everything that the sisters did with the adults and children regarding the numerous shows, celebrations and festivities. They put a lot of love into the kitchen preparing parish lunches and picnics. Every autumn, the sisters made sarma, which was appreciated by many fans of Croatian traditional cuisine. The sisters Calista, Estera, Ivana and Mirka left a powerful testimony of their dedication and love in the service of God, their Dominican order and our Croatian people in Montreal and the surrounding area. On Sunday, September 12, at 11 a.m., we will celebrate Thanksgiving Mass in our church. Afterwards we will gather in the church hall for a program and lunch. In accordance with the epidemiological measures, for this occasion we will have a limited capacity for our parishioners in the church and in the hall. We hope that everything will go well.

Kraljica mira

Queen of Peace

Norval

Ljeto na Norvalu započelo je proslavom najuzvišenijeg propovjednika serafskog reda, sv. Ante Padovanskoga. Misu smo proslavili na vanjskom oltaru u prisutnosti nemalog broja vjernika. Misu je predslavio vlč. Božidar Tenšek, župnik Župe hrvatskih mučenika u Mississaugi, te su na misi bili prisutni svi hrvatski svećenici u okolici Toronta. Još nas je jednom uspio skupiti veliki Ante na istom mjestu kako bismo, kao i u njegove dane, slušali Božju riječ i slavili spomen Gospodnji.

Dugo smo i strpljivo čekali naše zajedništvo i napokon smo ga dočekali. Ubrzo nakon proslave svetog Ante došla nam je i proslava Velike Gospe. U ovom kraju svijeta postoji jako lijepa tradicija kada se sve hrvatske župe skupe na jednom mjestu kako bi slavili lokalnog zaštitnika. Tako smo se za sv. Antu Padovanskoga svi skupili na Norvalu, a na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije smo se svi uputili u vlč. Kamber parku u Mississaugi kako bi proslavili zaštitnicu hrvatske župe u Torontu.

Tjedan nakon toga imali smo svoj prvi župni piknik nakon dvije godine. Nakon duge pauze ponovno su u našoj župi započela slavlja vjenčanja, a koncem osmog mjeseca, točnije 29. kolovoza, proslavili smo i sakrament svete krizme. Sv. misu i obred podjeljivanja svete potvrde ili krizme slavio je apostolski nuncij u Litvi, Latviji i Estoniji, nadbiskup Petar Rajič. Ove godine potvrdu je primilo dvadeset i troje djece.

Sve spomenute stvari su dio redovitih događaja u svim našim župama. Na prvi pogled ne čini se kao nešto posebno. No, ove godine imamo jednu posebnu milost. Ovo vrijeme koje smo proveli pod raznim mjerama, kako bi se zaštitilo što više ljudi, pokazalo nam je ljepotu redovitog načina živo-

Ljetni mjeseci na Norvalu

FOTO: SVETA KRIZMA NA NORVALU

ta. Uočili smo koliko nam znače one male i „svakodnevne“ stvari. Iskušili smo koliko je važno kada se župa može okupiti i koliko je važnije sresti osobu, nego posjedovati vremenite stvari. Iznad svega, ovo „suho“ vrijeme pokazalo je žeđ naroda Božjeg koji unatoč dugoj pauzi opet rado hrli svojoj crkvi. Naš pogled uvijek je usredotočen na Boga koji djeluje u povijesti i hoda s nama. Sada smo opet u crkvama i polako koračamo naprijed. Čeka nas sezona vjenčanja i proslava prve svete pričesti, te sve one redovite nedjelje.

Dok još čitamo ove riječi već možemo osjetiti nadolazeće vrijeme Došašća i božićne blagdane, kraće dane i snježna vremena u kojem ćemo proslaviti rođenje istinskog Sunca. I dok On nama dolazi u susret i mi idemo k njemu.

Maranatha, dođi, Gospodine Isuse!

KRŠTENI U NAŠOJ ŽUPI BAPTIZED AT QUEEN OF PEACE

ANTHONY MARKO LONČAR
LUKA MARIJAN MITOLINSKI
LUKA MARTINEZ
LUKA NIKO ČULJAK
DARKO IVICA ANTE BABIĆ
MAJA ANA BUKVIĆ
SERAFINA MARIJA SKOKO
OLIVER VIKTOR GRUBEŠIĆ
MIKI JERKO BOŠNJAK
MILENA ŠTIMAC
KRISTIAN LOUIS MILETIĆ
ANTONIO SARASUA
ANTONIA VUKOVIĆ
MAYA ANTONIA VIDAČKOVIĆ

Summer time in Norval

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Marko Puljić, župnik,
fra Robert Kavelj, župni vikar

9118 Winston Churchill Blvd
Norval, ON L0P 1K0, Kanada

+1 905-456-3203
cfcnorval@gmail.com
www.norvalqueenofpeace.com

the patron of one of our parishes. For the feast of the Assumption, we all gathered together in Fr. Kamber Park in Mississauga to celebrate the patron saint of our Croatian Parish in Toronto. Just a week later we had our first parish picnic after a two year wait! After a long pause our parish is once again celebrating weddings in large numbers. On the last Sunday in August, August 29th, we celebrated the sacrament of confirmation in our parish. The mass and rite of confirmation was led by archbishop Petar Rajič, the apostolic nuncio in Latvia, Lithuania and Estonia. This year 23 of our young parishioners received the sacred chrism.

All of the above-mentioned ceremonies are regular parish events. At first glance they don't seem to be anything special. This year however, we had a special grace conferred upon us. The time spent under certain restrictions, in order to protect as many people as possible, has opened our eyes to the beauty of the regular way of life. We witnessed first-hand how much the small and "everyday" things mean to us. We experienced how important it is for a parish to gather, and how much more important it is to be able to build relationship than it is to possess temporal things. Above all this time of "fasting" has shown the hunger of the people of God, who have yet again started going to church. Our glance is always turned towards God, who acts in history, and walks with us. We are once again gathered in our churches, and slowly march forward.

While we are still reading these words, we can already feel the upcoming Advent and Christmas season, the shorter days and the upcoming snowfalls, in which we will celebrate the birth of the true Sun. And while He comes out to meet us, we are sure to come to Him. Maranatha, come Lord Jesus Christ!

VJENČANI U NAŠOJ ŽUPI MARRIED AT QUEEN OF PEACE

MICHAEL PAUL KERAN
STEPHANNIE ALYSSIA RAJKOV
RYON THEODORE WINDMOLLER
MAJA BIANKA PLAZONJA

NAŠI POKOJNI
OUR DECEASED
GEORGE JURE MIŠETIĆ
RUDOLF BRAČIĆ
IVICA ŠIMUNOVIĆ
SLAVICA SKOKO
DRAGO PEHAR
NEDA NEDJELJKA PRTENJAČA
ANICA MLINAREVIĆ
ANTE ĆURČIĆ

Queen of Peace parish in Norval started its summer with the feast of the highest orator of the Seraphic Order - St. Anthony of Padua. We celebrated this great feast on our outside altar in the company of a large number of the faithful. The celebration was led by the pastor of Croatian Martyrs Parish in Mississauga, Fr. Božidar Tenšek. He was joined by all the Croatian priests of the Greater Toronto Area.

Once again, we were gathered by the great saint of Padua so that, just like in his day, we may listen to the word of God and celebrate the holy Sacrifice. Long had we waited to be united again in worship and the day had finally come. Soon after the feast of St. Anthony we celebrated the Assumption of the Blessed Virgin Mary. In this part of the world there is a beautiful tradition in which the members of all of our Croatian parishes come together to celebrate

Ispravna uporaba instrumentala u hrvatskom jeziku

PRIREDIO: fra Slavko Anđelić

Prvi članak ove naše rubrike govorio je o padežima koji su značajna karakteristika hrvatskog jezika, ali i čest kamen spoticanja. Razmišljali smo o vokativu, a sad ćemo se malo pobliže upoznati s instrumentalom.

Instrumental je sedmi padež u hrvatskom jeziku. On odgovara na pitanja (S) kim? ili (S) čim? Ovim padežom služimo se u raznim situacijama pa prema tome postoji više vrsta instrumentala (instrumental sredstva, subjektni instrumental, predikatni instrumental, prostorni instrumental, vremenski instrumental, instrumental daljeg objekta, instrumental podrijetla, instrumental osnovne osobine, pridjevski instrumental, instrumental društva).

Redoviti govornici hrvatskoga jezika uglavnom pravilno rabe instrumental, no izrazito često griješimo u razlikovanju subjekta društva i subjekta sredstva.

Pogledajmo malo detaljnije njihovu razliku.

Instrumental sredstva ima ulogu pokazati kako se radnja događa uz pomoć nekog predmeta.

Na primjer:

„Putovao sam vlakom.“
„Pomeo sam kuću metlom.“

S druge strane, instrumental društva označava kako subjekt vrši radnju u društvu neke druge osobe. Instrumental društva se dodatno razlikuje jer se tvori pomoću prijedloga s/sa.

„Šetao sam s Markom.“
„Radio sam sa ženom.“

Upravo i jest najčešća pogriješka u tome što mnogi pokušavaju tvoriti instrumental sredstva rabeći prijedlog s/sa pa se tako često može čuti:

„Letio sam u Hrvatsku s avionom.“
„Čistio sam snijeg s lopatom.“

Ova oba oblika su neispravna, no ako samo uklonimo prijedlog s, oni će postati ispravan instrumental sredstva:

„Letio sam u Hrvatsku avionom.“
„Čistio sam snijeg lopatom.“

Zasigurno možemo primijetiti da u mnogim drugim jezicima rabimo neki prijedlog kako bismo izrazili smisao instrumentala. Na primjer u engleskom jeziku:

vlakom – by train
čekićem – with a hammer

Jasno je da poznavanje drugih jezika nekad nesvjesno utječe i na govorenje hrvatskog jezika pa je tako i ovoj situaciji. Ipak, to nas ne opravdava. Dapače, poziva nas da budno i svjesno govorimo svaki jezik i da čuvamo njegovo bogatstvo. Neka i ovo bude prilika za to. Govorimo hrvatski!

Valjaš, slugo, dobri i vjerni...

Apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Henryk Hosera umro je nakon duge i ozbiljne bolesti u petak 13. kolovoza u kasnim popodnevnim satima u Kliničko-bolničkom centru u Varšavi u 79. godini života, 48. godini svećenstva i u 17. godini biskupske službe.

Misa zadušnica za mons. Henryka Hosera slavljena je u petak 20. kolovoza u 12 sati u katedrali Varšavsko-praške biskupije, a predvodio ju je kardinal Kazimierz Nycz, nadbiskup varšavski i metropolit. Homiliju je održao nadbiskup Tadeusz Wojda, metropolit gđanski. Nakon mise uslijediti su sprovodni obred i polaganje tijela pokojnika u kriptu katedrale Varšavsko-praške biskupije.

Dan prije, u četvrtak 19. kolovoza u 12 sati, služena je se misa zadušnica u sjemenišnoj crkvi u Oltarzewu, a u 18 sati istoga dana u katedrali sv. Mihaela arkandela i sv. Florijana mučenika.

Misu zadušnicu za nadbiskupa Hosera u Međugorju je predslavio apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto, u četvrtak 26. kolovoza. U koncelebraciji su bili mons. Petar Palić, biskup Mostarsko-Duvanjski, kardinal Vinko Puljić, metropolit Vrhbosanski te još 5 biskupa i 90 svećenika, među kojima i provincijal hercegovačkih franjevaca fra Miljenko Steko te međugorski župnik fra Marino Sakota.

Na misi su bili i brojni župljani i hodočasnici kako bi zahvalili Bogu za nadbiskupa Hosera koji je mnogo učinio za župu Međugorje od 2017. godine. O njegovim zaslugama u svojoj homiliji govorio je i nuncij Pezzuto koji je nadbiskupa Hosera upoznao još dok je bio misionar u Ruandi, a mons. Pezzuto u to vrijeme kako je rekao bio mladi tajnik u tamošnjoj Apostolskoj nuncijaturi.

"Izgrađuje nas njegov svećenički život, kojega je živio kao čovjek pravedan, u biblijskom smislu, duboko svjestan svoje stvarnosti – svećenika Boga Svevišnjega. U ovoj prigodi, želim naglasiti njegovu vidljivu marijansku pobožnost, koja ga je učinila posve posvećenim fenomenu Međugorja i ostvarenju pastoralnog tražaja kojega je papa Franjo želio dati ovome mjestu", kazao je mons. Pezzuto pozvavši potom "cijeli liturgijski skup da izrazi duboku zahvalnost Bogu koji je poslao mons. Hosera u Međugorje, njegovoj redovničkoj obitelji (Patincima), njegovoj rodnoj obitelji, kao i franjevcima koji su ga prihvatili".

Pokojnome nadbiskupu Hoseru neka Gospodin udijeli svoj mir, a Gospa Kraljica Mira neka mu bude najvjernija odvjetnica i zagovornica pred Bogom. Zahvaljujemo mu na svemu što je učinio za naše Međugorje. Neka mu Gospodin uzvрати stostruko u svojem Kraljevstvu.

RIJEČI OPROŠTAJA PROVINCIJALA FRA MILJENKA ŠTEKE

"Prepun životnoga i profesionalnoga iskustva, stigao je u Međugorje i postao jedan od nas. Sa svojim blagim osmijehom i odlučnošću čovjeka koji zna zašto je tu, neizmjerljivo pobožan Gospi, bio nam je sigurno utočište nakon tolikih godina neizvjesnosti. Produžena ruka svetoga oca Franje u Međugorju. A ovaj krš koji vas je prigrlio i zavolio, nastavit će odzvanjati onu drevnu Mater Dei, ora pro nobis, dok oči s nadom gledaju u kameniti obzor i raskoš zalazećega sunca, dok prsti žuljavi i dalje prevrću krunicu po rukama, dok se jutrima širi miris novoga dana. I vas ćemo se uvijek zahvalno sjetiti. Sretni smo da smo Vas imali, da ste bili s nama. Molimo Boga da Vam, uz zagovor Kraljice mira, podari mir u svojoj vječnosti. Zauvijek ostajete upisani u naša srca, naše živote i naše Međugorje"

ZDRAVO, SVEČE SVEGA SVIJETA

Sveti Ante svečano proslavljen u središtu Hrvatske franjevačke kustodije Svete Obitelji

U samostanu hercegovačkih franjevaca u Chicagu svečano je proslavljena svetkovina sv. Ante koji je zaštitnik ove središnje kuće Hrvatske franjevačke kustodije u Americi i Kanadi. Uz prisustvo stotina vjernika iz hrvatskih katoličkih zajednica iz Chicaga i Milwaukeea, svetu je misu predslavio fra Dragan Bolčić, odnedavno župni vikar u hrvatskoj župi Srca Isusova u Chicagu. Sušlavili su o. kustos fra Jozo Grbeš, zatim o. gvardijan fra Nenad Galić te još desetak svećenika franjevaca.

U svojoj nadahnutoj propovijedi fra Dragan je govorio o nekim bitnim osobinama koje su krasile lik sv. Ante, a koje i nama danas trebaju progovarati. Na osobit način je istaknuo krepost poniznosti te svečevu spremnost da u svoje

krilo primi Isusa pa ga onda donese i u svijet. Pozvao je vjernike da imaju otvorene oči srca i duha kako bi vidjeli na koji se način ta misija može u svijetu ostvariti.

Pod svetom misom pjevao je zbor pod ravnanjem bogoslova fra Slavena Tomića. Bogoslov fra Slavko Anđelić je pak uredio liturgijski dio slavlja.

Prisutnima se obratio i kustos fra Jozo, zahvalivši svima koji iz godine u godinu neumorno pomažu organizaciju ovog lijepog duhovnog susreta naše hrvatske katoličke zajednice na obalama jezera Michigan. Na koncu svete mise fra Dragan je blagoslovio mnoštvo djece koji su se za ovu prigodu okupili na svetoj misi, a druženje je nastavljeno do kasno

u noć. Bilo je ovo istinsko slavlje zajedništva i vjere.

Samostan sv. Ante u Chicagu jedan je od rijetkih hrvatskih kutaka u iseljeništvu koji je dom jednoj organiziranoj Crkvenoj instituciji - Franjevačkoj Kustodiji Svete Obitelji. Fratri, iako u Americi prisutni više od stotinu godina, tek od 1944. imaju ovaj kutak zemlje koji je njihov dom i njihovo duhovno središte. Raduje pak vidjeti tolike vjernike koji u ovom fratarskom krilu također pronalaze dom svojoj duši. Dokaz je to da su oni koji su ovaj narod služili prije nas to činili časno i požrtvovno. Ohrabreni ovom svješću i mi nastavljamo dalje pod zagovorom našeg zaštitnika sv. Ante Padovanskog.

U propovijedi fra Dragan je govorio o nekim bitnim osobinama koje su krasile lik sv. Ante. Na osobit način je istaknuo krepost poniznosti te svečevu spremnost da u svoje krilo primi Isusa pa ga onda donese i u svijet.

MLADIFEST Chicago Memories

Tračanje

Žena priznala u ispovijedi kako često trača. Ispovijednik joj odredi pokoru da do sljedeće ispovijedi nikoga ne ogovara. Odlazeći iz ispovijedaonice ona procijedi kroza zube:
– Eto mene sutra opet na ispovijed!?!

Glagoli

Učitelj na satu objašnjava vrste glagola. Na kraju pita Juru:
– Jure, kakav je glagol „kihnuti“?
– Zarazni, gospodine učitelju!?!

Nema riječi

Ulazi muž u kuću pijan, a žena ga gleda pa kaže:
– Nemam riječi...
Muž će na to:
– Hvala Bogu, i to jednom da se dogodi!

Presporo

Vidio sam da te je uhvatila policija. Šta se dogodilo?
– Išao sam presporo.
– Cekaj, misliš, išao si prebrzo?
– Ne, da sam išao prebrzo ne bi me uhvatili!?!

Koloseum

Ante i Mate razgledali Koloseum u Rimu.
– Ovo je fantastično – kaže Ante.
A Mate će:
– A zamisli, pajdo, kako će tek to izgledati kada ga završel!?!

Odmah se dođe na red

Prolaze Jure i Mate pokraj kafića u kojem je izbila tuča.
Kaže Mate:
– Idem vidjeti kakva je to tamo gužva.
Vrati se za nekoliko minuta razbijenog nosa, a Jure ga upita:
– I, kakva je to guzva?
Mate će:
– Ma kakvi, uopće nema gužve, odmah dođeš na red.

Vjerska djeta

Trenutno sam na vjerskoj djeti. Redovito jedem i molim Boga da smršam!?!

Every time a new Pope is elected, there are many rituals in accordance with tradition, but, there is one tradition that very few people know about. Shortly after a new Pope is enthroned, the Chief Rabbi of Rome seeks an audience, which is always granted

He is shown into the Pope's presence, whereupon he presents the Pope with a silver tray bearing a velvet cushion. On top of the cushion is an ancient, shriveled envelope. The Pope symbolically stretches out his arm in a gesture of rejection. The Chief Rabbi then retires, taking the envelope with him and does not return until the next Pope is elected.

A new Pope's reign was shortly followed by a new Chief Rabbi. He was intrigued by this ritual and that its origins were unknown to him. He instructed the best scholars of the Vatican to research it, but they came up with nothing.

When the time came and the Chief Rabbi was shown into his presence, they faithfully enacted the ritual rejection but, as the Chief Rabbi turned to leave, the Pope called him back.

"My brother," the Pope whispered, "I must confess that we Catholics are ignorant of the meaning of this ritual enacted for centuries between us and you, the representative of the Jewish people. I have to ask you, what is it all about?"

The Chief Rabbi shrugged and replied: "We have no more idea than you do. The origin of the ceremony is lost in the traditions of ancient history."

The Pope said: "Let us retire to my private chambers and enjoy a glass of kosher wine together; then with your agreement, we shall open the envelope and discover the secret at last." The Chief Rabbi agreed.

Fortified in their resolve by the wine, they gingerly pried open the curling parchment envelope and with trembling fingers, the Chief Rabbi reached inside and extracted a folded sheet of similarly ancient paper.

As the Pope peered over his shoulder, he slowly opened it. They both gasped with shock — It was a bill for the Last Supper.

Na brdu nadahnuća

PIŠE: fra Antonio Musa

Pred kraj svojega života sveti je Franjo Asiški često odlazio na brda kako bi u molitvi uranjao u zajedništvo s Bogom. Za vrijeme jedne takve molitve, na brdu La Verne, Franjo je primio i stigme - Kristove Rane na svome tijelu. Ipak, postoji još jedno brdo koje je u franjevačkoj tradiciji vrlo važno, a o kojem se - za razliku od brda La Verne - nerijetko vrlo malo znade. Naime, na brdu Fonte Colombo sveti je Franjo napisao svoje glasovito Pravilo prema kojemu franjevci nastoje živjeti sve do današnjega dana.

Povijest nam govori kako se siromašni svetac povukao u osamu kako bi u molitvi i razmatranju napisao redovničko pravilo za tisuće braće koji su još za njegovog života odlučili slijediti njegov primjer. Prvo pravilo koje je Franjo napisao brojnima se činilo prestrogim pa su Franju tražili da ga prepravi i donekle "urazumi". Franjo se pak nevoljko prihvatio ove zadaće, ali nešto se moralo učiniti. I kada se napokon zaputio u osamu Fonte Colomba, Franjo se posvetio molitvi i novo pravilo je počelo nastajati u špilji u kojoj je svetac boravio.

Franjevačka nam predaja govori da su jednoga dana u Franjinu špilju došla nekolicina braće predvođeni bratom Ilijom, Franjinim nasljednikom, da bi ispitali kako Franji ide misija pisanja Pravila. Našavši Franju i susrevši se s njime, braća su ga još jednom zamolila da pri pisanju Pravila ne zaboravi da ga piše ne za sebe, nego za njih te da bude obziran. To je Franju duboko povrijedilo. I kada je mislio kako da im odgovori, predaja kaže, nebo se otvorilo i munje i gromovi su počeli udarati iz vedra neba. Bio je to znak i Franjo i njegovoj braći kako trebaju nastaviti.

U ovih nekoliko redaka iz franjevačke tradicije sadržano je mnoštvo onoga što nam i danas kao Crkvi predstavlja problem. Vrlo često u ovo naše vrijeme čuju se glasovi koji pozivaju na promjene. Promjena je ponekad poželjna, a vrlo često i nužna, međutim ona nikada nije i ne bi smjela biti suprotiva onim vrijednostima koje su temeljne. U našem kršćanskom kontekstu to znači da je dobra reforma ona koja mijenja način izražavanja vjere, ali ne i njezin sadržaj. Krist

je kazao: „Nebo i zemlja će proći, ali moje riječi neće proći.“ (Lk 21,33)

Jesu li munje uistinu počele udarati toga dana na brdu Fonte Colombo, ili je to pak samo način kojim se željelo izraziti božansko nadahnuće Franjinoga pravila nikada nećemo saznati. No, to nije toliko ni važno. Puno je važnije da shvatimo da je naša misija u ovome svijetu ne sačuvati ono izvanjsko, nego ono temeljno: vjeru, obitelj, život. Dok započinjemo još jednu akademsku godinu i dok se vraćamo redovitim dužnostima i rasporedima na našim župama, ne zaboravimo da smo pozvani biti svjedoci punine Kristove poruke ljubavi, mira i istine. Svako od nas neka živi i djeluje u iščekivanju otvorenog neba, jer kako

je to Krist kazao: „Ako vi zašutite, kamenje će progovoriti.“ (Lk 19,40)

Sišavši s brda Fonte Colombo sveti je Franjo svojoj braći, Crkvi i svijetu ostavio Pravilo koje do današnjeg dana nadahnjuje tolike duše. Pravilo je to koje i danas zanosi i osvaja jer je u njemu tako živa i opipljiva vjera u Isusa Krista. Neka i naše djelovanje bude uvijek takvo da druge zanosi, osvaja i nadahnjuje za Isusa Krista. Ovih naših nekoliko stranica i u ovome broju Franjevačkom Vjesniku skromni je poticaj na tome putu – svojevrсно brdo na koje se penjemo kako bismo primili evanđeosko nadahnuće.

Hvala na vašoj potpori i čitamo se opet pred Božić.

On the Hill of Inspiration

BY: fra Antonio Musa

Towards the end of his life, Francis of Assisi would often go to a hilltop so as to immerse himself in union with God. During one such session of prayer, while on the hilltop known as La Verne, Francis received the stigmata—the wounds of Christ—imprinted on his body. Meanwhile, there is yet another hilltop that is very important to Franciscan tradition. Yet, unlike that of Mount La Verne, often, it is little-known. It was on Mount Fonte Colombo that Saint Francis wrote his celebrated Rules. Franciscans, to this very day, endeavor to live by these very rules of conduct.

History informs us of how this poor saint withdrew to a place of quiet so as to pray and contemplate as to how to best compose the Rules for his order and for the thousands of fellow brothers who, while he was yet alive, would live by them, and decide to follow his example. The first edition written by Francis seemed for many to be too strict. They sought of Francis that he alter it and, to some extent, have it conform to “reasonableness.” Somewhat against his better judgement, Francis set about the task of revision: something had to be done. Ultimately, when he set out for the loneliness of Fonte Colombo, Francis gave himself to prayer. As he did so, the new Rule began to come into existence in that cave wherein the saint lived in prayer.

Franciscan tradition has it that one day a group of brothers, led by Brother Elias, who later succeeded Fran-

cis, came to see Francis in his cave. They wished to know how his task of revising the Rule was proceeding. Having found Francis, and meeting with him, they, once again, begged him not to forget when writing the Rule that he was not writing it for himself, but for them, and to be conscious of that fact. This offended Francis deeply. And as he contemplated how to respond to them, tradition has it, the heavens opened, and lightning and thunder ensued from the fully-clear blue sky. This proved to be a sign to Francis and to his fellow brothers as to how they must proceed.

These few lines from Franciscan tradition contain much of what presents a problem even today for our Church. Very often in our day, voices are heard to call for change. Change is sometimes desirable, and, quite often, necessary. Meanwhile, change is not, and must never be, contrary to the values upon which it is based. In our Christian context, this means that a truly good change or reform is one that changes the manner by which we express our Faith—but never, its content. Christ expressed this in such a simple manner when He said: “Heaven and Earth will pass, but my words will never pass.” (Lk, 21:33).

Did lightning and thunder truly take place that day on Mount Fonte Colombo, or was this simply the manner by which it was wished to express the Divine Inspiration of Francis’ Rule, we will never know with certainty.

Yet, it is not all that important that we know. It is much more important that we grasp that our mission in this world is not to preserve that which is exterior, but rather, that we preserve that which is fundamental: Faith, family, life.

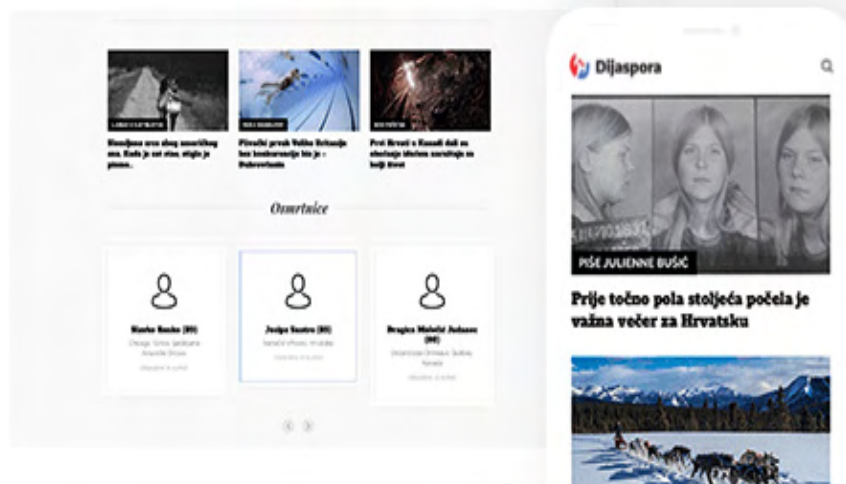
As we start another academic year, and while we return to our regular duties in our parishes, let us not forget that we are called to be witnesses to the fulness of Christ’s message of Love and Truth. Let each of us live and work in the expectation of a Heavenly opening, for, as Christ has said: “If you are silent, the stones will speak.” (Lk, 19:40).

Having descended from Mount Fonte Colombo, Saint Francis left to his brothers, and to the world, a Rule which, to this very day, inspires so many souls. A rule is what, to this very day, conquers and inspires, for in such a rule one finds a living and palpable Faith in Jesus Christ. May our actions be such that they enthrone, conquer, and, inspire us toward Jesus. These few lines in our Franciscan Herald are but a humble initiative leading to that path—in its own manner, it is the mount upon which we climb with the hope that we, too, will receive such evangelical inspiration.

Thank you for your support, and we will write again for Christmas!

Knjiga dobrih ljudi

*PORUKA HRVATSKIM
SINOVIMA I KĆERIMA*

*Ako vam je težak, stijeg čestitosti,
utaknite ga u zemlju gdje poživaju
naše kosti i mi ćemo ga za vas čuvati.*

Vaši pradjedovi

